

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКИ

Кафедра: менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра

на тему: *«Організація виконання бюджетів міст (на матеріалах
Шепетівської міської ради)»*

Виконав: студентмагістратури за
спеціальністю
072 Фінанси, банківська справа та
страхування
Шекера О.В.

(прізвище та ініціали)

Керівник: к. е. н., доцент,
Бучковська Я. Г.

(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та
ініціали)

Рецензент: к. е. н., доцент, Ткачук
Н.М.

(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та
ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТІВ МІСТ....	6
1.1. Наукові основи виконання бюджетів міст.....	6
1.2. Організаційно-правові засади виконання бюджетів міст.....	13
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ МІСТ.....	19
2.1. Аналіз виконання бюджету міста за доходами	19
2.2. Прагматика виконання бюджету міста за видатками.....	28
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТІВ МІСТ У СУЧАСНИХ УМОВАХ	38
3.1. Світовий досвід застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі на місцевому рівні.....	38
3.2. Шляхи вдосконалення організації виконання бюджетів міст.....	45
ВИСНОВКИ.....	50
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	54
ДОДАТКИ.....	62

ВТУП

Актуальність теми магістерської роботи визначається особливим значенням виконання бюджету міста в контексті реалізації своїх функцій місцевими бюджетами у розвитку соціально-економічної сфери регіонів, зміцнення місцевого самоврядування як необхідної умови євроінтеграційних процесів України.

Місцеві бюджети є фінансовою основою місцевого самоврядування та вирішальним чинником стійкого економічного розвитку регіонів. Підвищення рівня самостійності органів місцевої влади, а також забезпечення їх достатнім фінансовим ресурсом на виконання власних повноважень є шляхами, які в умовах реформування місцевого самоврядування й територіальної організації влади покликані забезпечити економічне зростання регіонів, встановити оптимальне співвідношення державного та місцевих бюджетів.

Вагомий внесок у розвиток науково-теоретичних і методичних основ сутності виконання місцевих бюджетів зробили такі вітчизняні і зарубіжні вчені та фахівці-практики, як Й.Бескид [79], О.Василик [15; 16], О.Кириленко [43; 80], В.Дем'янишин [23; 24], К.Павлюк [15; 16], О.Сунцова [67], В.Федосов [14; 70; 71], С.Юрій [71; 81] та інші.

Однак, незважаючи на те, що дослідженням проблем розвитку, формування та виконання місцевих бюджетів займалися багато вчених та науковців, на сьогодні вони неповністю вирішені, і залишаються актуальними для подальших досліджень. Тому, ця тема потребує подальших ґрунтовних теоретичних і прикладних досліджень, результати яких можна було б використати в практиці розвитку місцевого самоврядування та державного управління.

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є науково-теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення виконання бюджетів міст.

Мета роботи конкретизується в таких завданнях:

- дослідити основи виконання бюджетів міст як важливої складової місцевих бюджетів;
- охарактеризувати організаційно-правові засади виконання бюджету;
- проаналізувати виконання бюджету міста за доходами;
- охарактеризувати прагматику виконання бюджету міста за видатками;
- розглянути світовий досвід використання програмно-цільового методу у напрямі забезпечення виконання бюджету міста;
- запропонувати шляхи вдосконалення організації виконання бюджетів міст.

Об'єктом дослідження є організація процесу виконання бюджету міста, зокрема виконання за доходами та видатками.

Предметом дослідження є теоретичні й прикладні аспекти організації виконання бюджетів міст.

Теоретичною базою дослідження є система наукових положень, розроблених ученими та фахівцями-практиками у сфері фінансів та бюджету і нормативно-правові акти, прийняті у цій галузі. Інформаційною базою дослідження є офіційні дані Верховної Ради України, Міністерства фінансів України та Державної казначейської служби України, матеріали фінансової та статистичної звітності управління фінансів Шепетівської міської ради у 2014-2018 рр..

Методи дослідження. З метою вирішення поставлених завдань були використані й довели свою ефективність наступні методи дослідження: аналітико-синтетичний (аналіз наукової літератури); абстрактно-логічний (визначення сутності та взаємозв'язку економічних категорій, теоретичні узагальнення і формулювання висновків); формально-логічний (з'ясування сутності виконання бюджету); класифікаційний (дозволяє проводити

ефективне дослідження видатків місцевих бюджетів з розподілом за різними критеріями); порівняння (виділення закономірностей розвитку нормативно-правової бази у бюджетній сфері); індуктивний, дедуктивний (сприяє відтворенню загальної теоретичної бази дослідження та її застосування до реально існуючої системи видатків місцевих бюджетів); статистичний метод дослідження (використовувався для здійснення статистичного аналізу виконання дохідної та видаткової частин бюджету міста).

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що сформульовані в магістерській роботі теоретичні положення та практичні рекомендації вдосконалення виконання бюджетів міст можуть бути використані в роботі працівників Управління фінансів Шепетівської міської ради, що дозволить збільшити ефективність виконання бюджету міста.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТІВ МІСТ

1.1. Наукові основи виконання бюджетів міст

Бюджетиміст є центральною та однією з найбільш важливих складових в структурі органів місцевого самоврядування. Належний рівень їх виконання є результатом всього бюджетного процесу і виявленням ефективності діяльності міських рад та відповідності виконання ними функцій покладених на них державою.

Від ефективності функціонування місцевих органів, яка тісно пов'язана зі здійсненням бюджетного процесу влади, та рівня виконання місцевого бюджету залежать якісні показники соціально-економічного розвитку міста, необхідний рівень соціального захисту населення, забезпечення фінансування пріоритетних галузей економіки.

Аналіз наукових праць як вітчизняних, так і зарубіжних учених щодо вивчення питань місцевих бюджетів і, зокрема, бюджетного процесу показав, що термін «виконання бюджету», незважаючи на його широке застосування в економічній літературі, законодавчих та нормативно-правових актах, однозначного визначення і тлумачення змістовного аспекту не має.

Тому, перш ніж приступати до аналізу виконання бюджету міста, доцільно визначити, що розуміють під терміном «виконання бюджету».

У результаті дослідження трактувань сутності виконання бюджету різними авторами (додаток А) доцільно відзначити певні характерні риси:

- повне та своєчасне надходження (мобілізація) доходів та забезпечення (здійснення) фінансування бюджетних видатків;
- регламентована нормативно-правовими актами діяльність;
- процес отримання (надходження) доходів та здійснення (фінансування) видатків;
- сукупність фінансово-грошових відносин при формуванні доходів і здійсненні видатків;

- здійснення управління та контролю за рухом фінансових потоків;
- один з етапів бюджетного процесу.

На підставі проведеного аналізу та порівняння дефініції «виконання бюджету», наведеної в різних наукових працях, можна зробити висновок, що у авторів є загальний підхід до визначення змісту виконання бюджету як центральної стадії бюджетного процесу, на якій відбувається формування та використання фінансових ресурсів.

Таким чином, під виконанням бюджету слід розуміти сукупність послідовних дій (процедур), спрямованих на забезпечення повної та своєчасної мобілізації запланованих доходів і фінансування передбачених бюджетних видатків на певній території в умовах чинного законодавства, в процесі виконання яких можуть бути виявлені резерви або способи підвищення стягнення додаткових доходів (способи підвищення оперативності мобілізації доходів) та шляхи ефективного використання бюджетних коштів.

Основною метою виконання бюджету є забезпечення держави необхідним обсягом бюджетних ресурсів. У процесі виконання бюджетів забезпечуються соціальні та економічні потреби держави, необхідний рівень соціального захисту населення.

Виконання бюджету означає забезпечення повного і своєчасного надходження запланованих доходів, податків і податкових платежів до всіх ланок бюджетної системи та своєчасне, повне й безперервне фінансування всіх видатків затверджених у бюджеті.

До виконання бюджету залучаються фінансові та фіскальні органи, установи банків, міністерства, відомства, місцеві органи влади, підприємства, організації, установи й населення.

Основними завданнями виконання бюджету є[10]:

- максимальна мобілізація всіх доходів бюджетів;
- орієнтація всіх установ і організацій, які фінансуються з бюджету на економне і ефективне використання бюджетних коштів;

- удосконалення форм і методів фінансового контролю за виконанням перед бюджетом фінансових зобов'язань підприємствами, організаціями всіх форм власності;

- контроль за своєчасним фінансуванням бюджетних установ.

Для якісного виконання завдань необхідно дотримуватись певних принципів організації виконання бюджету до яких відносять загальні і спеціальні. Загальні принципи пов'язані з виконанням засад економічної політики держави та якісним виконанням державою своїх функцій. Спеціальні принципи відображають конкретні підходи до виконання бюджету[10]:

- забезпечення повного і своєчасного надходження доходів у цілому і за кожним джерелом окремо;

- внутрішній і зовнішній контроль за економним і раціональним використанням природних, трудових, матеріальних та фінансових ресурсів;

- організація контролю за ефективним, цільовим та законним витрачанням бюджетних коштів;

- виділення бюджетних асигнувань у межах затверджених призначень;

- фінансування розпорядника коштів з одного бюджету;

- дотримання учасниками бюджетного процесу планово-фінансової дисципліни.

Оскільки місцевий бюджет є відкритою системою, то на нього впливають різноманітні чинники, як зовнішні так і внутрішні. Таким чином на ефективність виконання бюджету в Україні негативно впливають такі фактори, як[26, с. 111]:

- відсутність чіткого розмежування повноважень щодо контролю за виконанням місцевих бюджетів, а також відповідальність за виконання бюджетів між розпорядниками бюджетних коштів та державними органами влади на місцях;

- неефективне й нецільове використання бюджетних коштів;

– недостатність своєчасної, достовірної та детальної інформації про стан виконання бюджету, яка необхідна для прийняття рішень щодо управління бюджетним процесом і приведення обсягів фактичних видатків бюджету у відповідність з наявними ресурсами;

– часткова невідповідність між показниками виконання місцевих бюджетів і показниками соціально-економічного розвитку території;

– низька ефективність механізмів управління грошовими коштами бюджету;

– недостатня ефективність системи управління зобов'язаннями розпорядників коштів бюджету;

– відсутність дієвої системи відповідальності за невиконання бюджету, особливо стосовно його видаткової частини, внаслідок чого обсяг недофінансованих заходів за наявності бюджетних коштів щорічно зростає;

– практикування ручного управління бюджетними коштами на всіх його рівнях;

– відсутність належної узгодженості бюджетних процедур між учасниками бюджетного процесу;

- надмірно високе функціональне навантаження на працівників органів Державного казначейства України, яке робить фізично неможливим здійснювати контроль за спрямуванням і використанням бюджетних коштів.

У цілому ефективність виконання бюджету залежить від чіткої його організації та логічної побудови стадій і взаємозв'язку між ними [23, с. 73].

Успішне виконання бюджетів усіх рівнів передбачає своєчасне і повне надходження доходів, яке забезпечується раціонально організованою системою їх стягнення. Система мобілізації доходів має забезпечити рівномірність, регулярність і стійкість надходжень коштів на рахунки бюджету, а також відповідне їх документальне оформлення, яке дозволить фінансовим органам мати своєчасну інформацію про виконання плану за доходами.

При виконанні державного бюджету і місцевих бюджетів застосовується казначейське обслуговування бюджетних коштів. Державна казначейська служба України, що діє у складі Міністерства фінансів України, забезпечує казначейське обслуговування бюджетних коштів на основі ведення єдиного казначейського рахунку, відкритого у Національному банку України[10].

У ст. 45 Бюджетного кодексу України розкрито процедуру виконання Державного бюджету України за доходами. Міністерство фінансів України здійснює прогнозування та аналіз доходів бюджету. Державна казначейська служба України веде бухгалтерський облік усіх надходжень державного бюджету та за поданням органів, що контролюють справляння надходжень бюджету, здійснює повернення коштів, помилково або надміру зарахованих до бюджету[12].

Податки і збори (обов'язкові платежі) та інші доходи державного бюджету зараховуються безпосередньо на єдиний казначейський рахунок і не можуть акумулюватися на рахунках органів, що контролюють справляння надходжень бюджету (за винятком установ України, які функціонують за кордоном).

Перелік податків і зборів (обов'язкових платежів) та інших доходів бюджету згідно з бюджетною класифікацією в розрізі органів, що контролюють справляння надходжень бюджету, а також загальні вимоги щодо обліку доходів бюджету визначаються Кабінетом Міністрів України.

Якісне виконання видаткової частини бюджету залежить від чіткої його організації та логічної побудови процедур і взаємозв'язку між ними. Бюджетні процедури, пов'язані з виконанням видаткової частини бюджетів, регулюються Бюджетним кодексом України, зокрема у ст. 46 визначено стадії виконання бюджету за видатками та кредитуванням[12].

Стадії виконання видаткової частини бюджетів[10]:

– встановлення бюджетних асигнувань розпорядникам бюджетних коштів на основі затвердженого бюджетного розпису;

- затвердження кошторисів, паспортів бюджетних програм (у разі застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі), а також порядків використання бюджетних коштів;

- взяття бюджетних зобов'язань;

- отримання товарів, робіт та послуг ;

- здійснення платежів відповідно до взятих бюджетних зобов'язань;

- використання товарів, робіт та послуг на виконання бюджетних програм;

- повернення кредитів до бюджету (щодо кредитування бюджету).

Саме забезпечення дотримання цих спрямувань виконання бюджету сприяє ефективному і якісному виконанню бюджету та раціональному і цільовому використанню бюджетних коштів (відповідності напрямів витрачання бюджетних коштів бюджетному асигнуванню).

Оцінка виконання бюджету міста включає сукупність таких напрямів аналізу фінансової діяльності органів місцевого самоврядування:

- аналіз виконання показників надходження доходів за окремими джерелами;

- аналіз виконання плану видатків за напрямами фінансування.

У сучасній практиці аналіз виконання бюджету міста являє собою послідовний комплекс робіт, який зводиться до порівняння планових (або уточнених) з фактичними даними. План-факт аналіз виконання бюджету – один з найпростіших способів оцінити результати роботи місцевих органів самоврядування.

Протягом року виконавчий орган (міське фінансове управління) здійснює аналіз виконання бюджету міста (аналіз відхилень). Різниця у відхиленні фактичних даних від запланованих у бюджеті може бути спричинена недостатністю дохідних надходжень або збільшенням фактичних видатків, що часто є причиною виникнення заборгованості. Для повноти картини здійснюється також аналіз відхилень порівняно з показниками попереднього року (оцінка показників у динаміці).

Виконання бюджету міста за доходами означає здійснення мобілізації надходження податків, зборів і обов'язкових платежів та розподілення їх за рівнями бюджетної системи відповідно до діючого законодавства.

Від рівня виконання дохідної частини бюджету міста (від рівня належної дохідної бази, рівня мобілізації й акумулювання коштів до бюджету, від дотримання податкової та фінансової дисципліни) залежить своєчасність та повнота фінансування видатків міських органів влади.

У свою чергу від правильного формування видаткової частини бюджету міста, ефективного та раціонального її розподілу (виходячи з пріоритетів місцевого розвитку) залежить рівень соціально-економічного розвитку території.

Показники виконання бюджету міста за видатками аналізуються шляхом порівняння затверджених показників видаткової частини бюджету з обсягом касових видатків за відповідний бюджетний період. Оскільки досить часто у процесі виконання бюджету трапляється відхилення обсягів фактичного фінансування від запланованих показників, постає потреба внесення змін.

Моніторинг видатків у процесі виконання бюджетів дозволяє певною мірою виправити допущені прорахунки і скоригувати плани фінансування відповідно до поточних потреб. Виконання бюджету міста за видатками означає здійснення фінансування видатків, передбачених у бюджеті відповідно до бюджетного розпису. Тому дуже важливо при фінансуванні соціальних заходів установити правильні структурні пропорції між видатками бюджету на соціальні потреби, на здійснення економічної діяльності та основні напрями бюджетного інвестування. Досягнення раціональної структури видатків сприятиме економічному зростанню бюджетів міст, а також забезпечить надійне функціонування держави.

Таким чином, під виконанням бюджету слід розуміти сукупність послідовних дій (процедур), спрямованих на забезпечення повної та своєчасної мобілізації запланованих доходів і фінансування передбачених

бюджетних видатків на певній території в умовах чинного законодавства, у процесі виконання яких можуть бути виявлені резерви або способи підвищення стягнення додаткових доходів (способи підвищення оперативності мобілізації доходів) і шляхи ефективного використання бюджетних коштів.

Ефективне виконання бюджетів міст перебуває під впливом різноманітних чинників, а також залежить від чіткої його організації та логічної побудови стадій бюджетного процесу і взаємозв'язку між ними.

1.2. Організаційно-правові засади виконання бюджетів міст

Нормативно-правова база бюджетного процесу регулюється законодавчими та нормативно-правовими документами, загальний перелік яких визначений ст. 4 Бюджетного кодексу України. До них відносяться: Конституція України; Бюджетний кодекс України; Закон про Державний бюджет України; інші закони, що регулюють бюджетні правовідносини; нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України; нормативно-правові акти центральних органів виконавчої влади; рішення органів АРК, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування. Таким чином схематично нормативно-правову базу виконання бюджету міст можна розглянути на рисунку 1.1[12; 34].

Конституцією України визначено засади функціонування бюджетної системи, окреслено найважливіші повноваження органів державної влади, державного управління й місцевого самоврядування стосовно організації та правового забезпечення формування і використання бюджетних коштів. Також Конституція гарантує права територіальних громад безпосередньо та через утворені ними органи місцевого самоврядування затверджувати бюджети відповідних адміністративно-територіальних одиниць, контролювати їхнє виконання, встановлювати місцеві податки і збори

відповідно до закону, вирішувати інші питання місцевого значення, віднесені законом до їхньої компетенції[34].

Рисунок 1.1- Нормативно-правова база процесу виконання бюджету*

*Примітка: складено автором на основі[10]

Статтею 85 Конституції України передбачено, що до повноважень Верховної Ради України відносяться: прийняття законів, включаючи ті, які стосуються місцевих бюджетів; затвердження Державного бюджету України та внесення змін до нього, включаючи питання міжбюджетних відносин та розподілу доходів між державним і місцевими бюджетами; затвердження загальнодержавних програм охорони довкілля, економічного, науково-технічного, соціального, національно-культурного розвитку, які впливають на наповнення місцевих бюджетів; утворення та ліквідація районів, встановлення і зміна меж районів, міст, найменування та перейменування

населення пунктів і районів, що впливає на кількість та обсяги місцевих бюджетів[12; 34].

Кабінет Міністрів України як вищий орган виконавчої влади згідно із статтею 116 Конституції України виконує ряд функцій, які впливають на формування доходів місцевих бюджетів, зокрема: забезпечує проведення фінансової, цінової, інвестиційної політики; розробляє і здійснює загальнодержавні програми економічного, науково-технічного, соціального і культурного розвитку України; розробляє проект закону про Державний бюджет України і забезпечує виконання затвердженого Верховною Радою України Державного бюджету України; спрямовує роботу органів виконавчої влади, а також виконує інші функції, які пов'язані з наповненням місцевих бюджетів[12].

Відповідно до статті 119 Конституції України, місцеві державні адміністрації як органи державної виконавчої влади на місцях на відповідній території забезпечують: виконання Конституції, законів та інших нормативно-правових актів України; виконання державних і регіональних програм соціально-економічного розвитку, охорони довкілля; планування та виконання відповідних обласних і районних бюджетів; звіт про виконання відповідних бюджетів та програм; взаємодію з органами місцевого самоврядування; реалізацію інших, наданих державою, а також делегованих відповідними радами повноважень, включаючи й ті, які пов'язані з формуванням дохідної бази місцевих бюджетів[12; 34;].

Важливе місце Конституції України відведено місцевому самоврядуванню і його фінансовому забезпеченню. Так, ст. 140 передбачає, що місцеве самоврядування є правом територіальної громади самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України. Матеріальною і фінансовою основою цього самоврядування, як зазначено у ст. 142 Конституції України, є рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти. Земля та природні ресурси, є теж у власності територіальних громад, а також об'єкти їхньої спільної власності. Держава

бере участь у формуванні доходів бюджетів місцевого самоврядування, фінансово підтримує місцеве самоврядування[12; 34].

Бюджетний кодекс України займає центральне місце у регулюванні бюджетних відносин. Ним визначаються правові засади функціонування бюджетної системи України, її принципи, основи бюджетного процесу і міжбюджетних відносин та відповідальності за порушення бюджетного законодавства[12].

Провідну роль у законодавчому забезпеченні бюджетного процесу відіграє Закон України про Державний бюджет. Він має чітко визначений предмет регулювання, що окреслений в ст. 40 Бюджетного кодексу України. Зокрема, в законі про державний бюджет затверджується: граничний обсяг річного дефіциту (профіциту) державного бюджету і державного боргу, граничний обсяг надання державних гарантій, а також повноваження щодо цих гарантій, тощо[12].

Інші закони, які регулюють бюджетні відносини, окреслені в ст. 1 Бюджетного кодексу України, діють в частині, що не суперечить Конституції, Бюджетного кодексу України та закону про Державний бюджет України є: "Про Регламент Верховної Ради України", "Про Кабінет Міністрів України", "Про місцеві державні адміністрації", "Про місцеве самоврядування в Україні", "Про Рахункову палату" та інші.

Постанови Кабінету Міністрів України є найчисленнішими з усіх джерел бюджетного законодавства. Саме постановами Кабінету Міністрів згідно з положеннями Бюджетного Кодексу визначається порядок:

- складання, розгляду, прийняття закону про Державний бюджет України (рішення про місцевий бюджет), виконання бюджету;
- перерахування міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетом, тощо.

Досить важливим джерелом бюджетного законодавства є нормативно-правові акти органів виконавчої влади, а саме Міністерства фінансів України, Державної Казначейської служби України, Державної фіскальної служби

України. Поряд з цим слід зазначити, що до джерел бюджетного законодавства слід віднести акти Президента України, Національного банку України, рішення місцевих рад.

Так, згідно зі ст. 50 Бюджетного кодексу України, Міністерство фінансів України та місцеві фінансові органи координують діяльність учасників бюджетного процесу з питань виконання бюджетів, аналізують їх доходи[12].

Міністерство фінансів України має виключне право надання відстрочок для сплати податків і зборів на умовах податкового кредиту за поданням органів стягнення. На Державне казначейство України покладені обов'язки ведення бухгалтерського обліку доходів бюджетів і здійснення повернення коштів, що були помилково або надмірно зараховані до бюджетів. Забезпечення своєчасного та повного надходження до бюджетів усіх рівнів податків, зборів, інших доходів відповідно до законодавства покладено на органи стягнення.

Податки, збори та інші доходи бюджетів зараховуються безпосередньо на єдиний казначейський рахунок і не можуть акумулюватися на рахунках органів стягнення.

Тобто касовим обслуговуванням виконання бюджету займається Державна казначейська служба України. Таким чином казначейське обслуговування виконання бюджету можна схематично розглянути на рисунку 1.2[10, ст. 65].

Рисунок 1.2-Завдання у сфері казначейського обслуговування виконання бюджету*

*Примітка: складено автором на основі [10]

Отже, бюджетне законодавство України побудоване за принципами, визначеними у Конституції України, які полягають у верховенстві закону та незалежності окремих ланок бюджетної системи країни.

Центральним органом при виконанні бюджету міста є Державна казначейська служба України, оскільки саме на неї покладено обов'язки розрахунково-касового обслуговування, бухгалтерського обліку, контролю та інших операцій з бюджетними коштами.

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ САТАН ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ МІСТ

2.1. Аналіз виконання бюджету міста за доходами

Виконання бюджету міста за доходами означає здійснення мобілізації надходження податків, зборів і обов'язкових платежів та розподілення їх за рівнями бюджетної системи відповідно до діючого законодавства.

Дохідна частина місцевого бюджету забезпечує акумулювання коштів для забезпечення нормального виконання своїх обов'язків органами місцевого самоврядування, що покладені на них державою.

Варто відзначити, що формування загального фонду бюджету міста становлять три основні групи надходжень, а саме податкові, неподаткові надходження та трансферти. На рисунку 2.1 зображено фактичне виконання цих груп в період з 2014 року по 2018 рік включно.

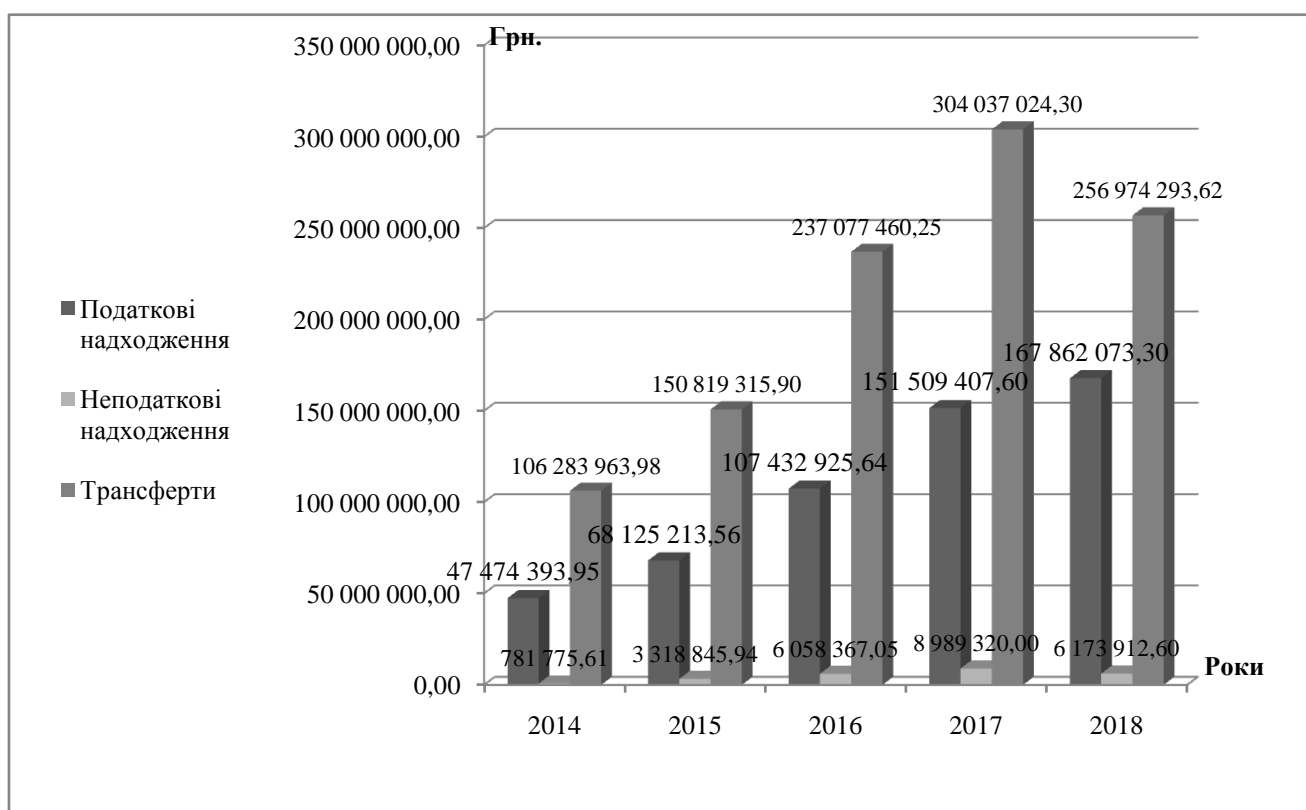

Рисунок 2.1- Динаміка доходів загального фонду бюджету м. Шепетівка у 2014-2018 рр.*

*Примітка: складено автором на основі додатку Б

Левову частку доходів загального фонду за досліджений період становлять трансферти. До них відносяться: дотація вирівнювання, додаткова дотація на вирівнювання фінансової забезпеченості місцевих бюджетів, субвенція з державного бюджету та обласного бюджету, тощо. Вони становлять майже дві третини доходів, так у 2014 році їх частка складала 68,77%, або 106 283 963,98 грн. загальних надходжень. Проте їх частка має тенденцію до зменшення, так у 2018 році вони становили 256 974 293,62 грн. або 59,6% загальних доходів.

Наступними по вагомості є група податкових надходжень. Їх частка становить близько третини станом на 2014 рік, а саме 47 474 393,95 грн. або 30,72%. Проте маючи стабільну тенденцію до зросту цей показник станом на 2018 рік сягає 167 862 073,30 грн. або 38,93% загального доходу. Основним дохідним джерелом є податок на доходи фізичних осіб. В період з 2014 по 2016 роки цей показник зменшувався, так з 27,73% (42 855 172,29 грн.) у 2014 році він скоротився до 18,81% (65 931 962,96 грн.) у 2016 році, але вже у 2018 році він зріс до 26,06% (112 386 172,7 грн.).

Варто відзначити, що таке джерело надходжень, як плата за користування надрами місцевого значення мало тенденцію до зменшення, а починаючи з 2016 року взагалі зникло. Ці дані свідчать, що було припинено видобуток, але за 3 роки його так і не відновили, що є ознакою неефективного формування наявних ресурсів, або ж невмілого організування керівництва за цим процесом.

Також позитивним є зріст надходжень від місцевих податків та зборів. Так у 2014 році вони становили лише 0,39% (602 158,69 грн.), а вже у 2018 році сягають 8,38% (36 117 441 грн.).

Важливою зміною є використання тимчасово вільних коштів з 2016 року, що свідчить про ефективне управління наявними грошовими ресурсами.

Найбільший приріст загальної кількості доходів спостерігався у 2016 році: 350 574 677,6 грн. фактично, що на 57,72% (128 303 285,38 грн.) більше ніж попереднього року, а у 2018 році найменший приріст: 431 192 797,4 грн. фактично, що на 7,18% (33 342 954,4 грн.) менше ніж попереднього року.

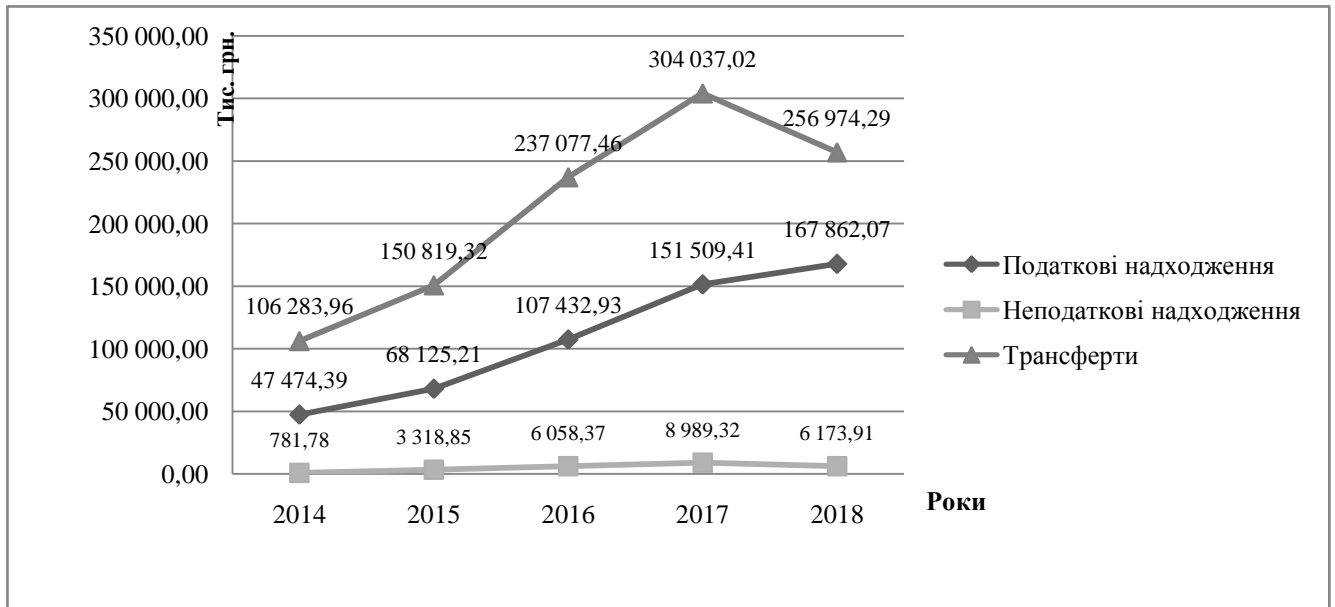

Рисунок 2.2-Динаміка зміни рівня доходів загального фонду бюджету м. Шепетівка у 2014-2018 рр., грн*

*Примітка: складено автором на основі додатку Б

На рисунку 2.2 графічно відображено динаміку зміни фактичних надходжень в розрізі досліджуваного періоду. Так спостерігається стабільне зростання всіх груп надходжень в період з 2014 по 2017 роки включно і певний спад в 2018 році. А саме в 2014 році трансфери надійшли на суму 106 283 963,98 грн., в 2015 надійшло 150 819 315,9 грн., що більше на 41,9% відносно 2014 року, в 2016 надійшло 237 077 460,25 грн., що більше на 57,19% відносно 2015 року, в 2017 надійшло 304 037 024,3 грн., що більше на 28,24% відносно 2016 року, в 2018 надійшло 256 974 293,62 грн., що менше на 15,48% відносно 2017 року. Щодо неподаткових надходжень, то сума їх надходжень станом на 2014 рік 781 775,61 грн., у 2015 році 3 318 845,94 грн., що більше на 324,53% відносно 2014р., у 2016 році надійшло 6 058 347,05 грн., що більше на 82,54% ніж у 2015 році, у 2017 році – 8 989 320 грн., що

більше на 48,38% ніж у 2016 році, у 2018 році надійшло 6 173 912,6 грн., що менше на 31,32% відносно 2017 року. Що стосується податкових надходжень, то сума їх надходжень станом на 2014 рік 47 474 393,95 грн., у 2015 році 68 125 213,56 грн., що більше на 43,5% відносно 2014р., у 2016 році надійшло 107 432 925,64 грн., що більше на 57,7% ніж у 2015 році, у 2017 році – 151 509 407,6 грн., що більше на 41,03% ніж у 2016 році, у 2018 році надійшло 167 862 073,3 грн., що більше на 10,79% відносно 2017 року.

На рисунку 2.3 розглянемо ступінь виконання доходів загального фонду відносно уточненого плану в динаміці.

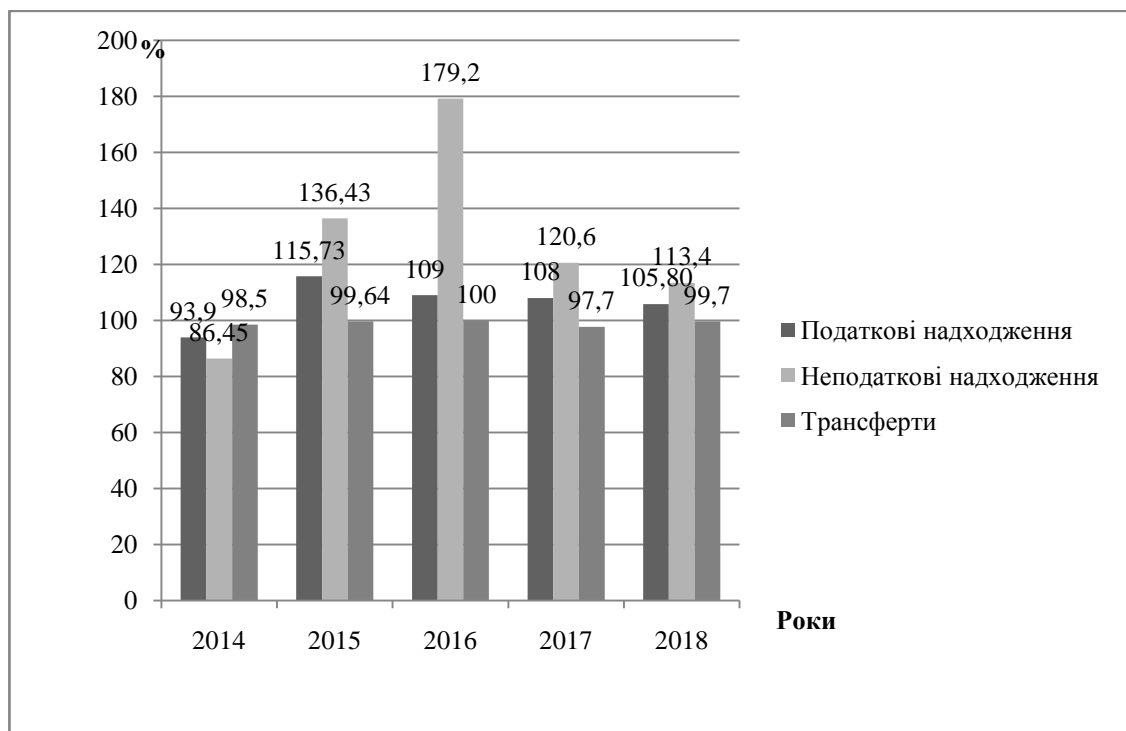

Рисунок 2.3- Ступінь виконання відносно уточненого плану доходи загального фонду бюджету м. Шепетівка в період у 2014-2018 рр., %*

*Примітка: складено автором на основі додатку Б

З рисунку 2.3 можна зробити висновок, що найгірша ситуація відносно ступеню виконання доходів загального фонду до уточненого плану склалася у 2014 році, так як жодна група надходжень не була виконана на 100%, трішки краща ситуація склалася у 2017 році, коли було не виконано на 100% лише трансфертних надходжень, щодо 2015, 2016 та 2018 років, то ступінь

виконання плану за кожною групою надходжень становить більше-рівне 100%. Варто зазначити про переважаючу неточність планування надходжень, що може бути наслідком низької компетенції працівників, неправильним чи неефективним управлінням, корупції чи інших чинників що могли б негативно вплинути на неправильно прогнозований рівень доходів.

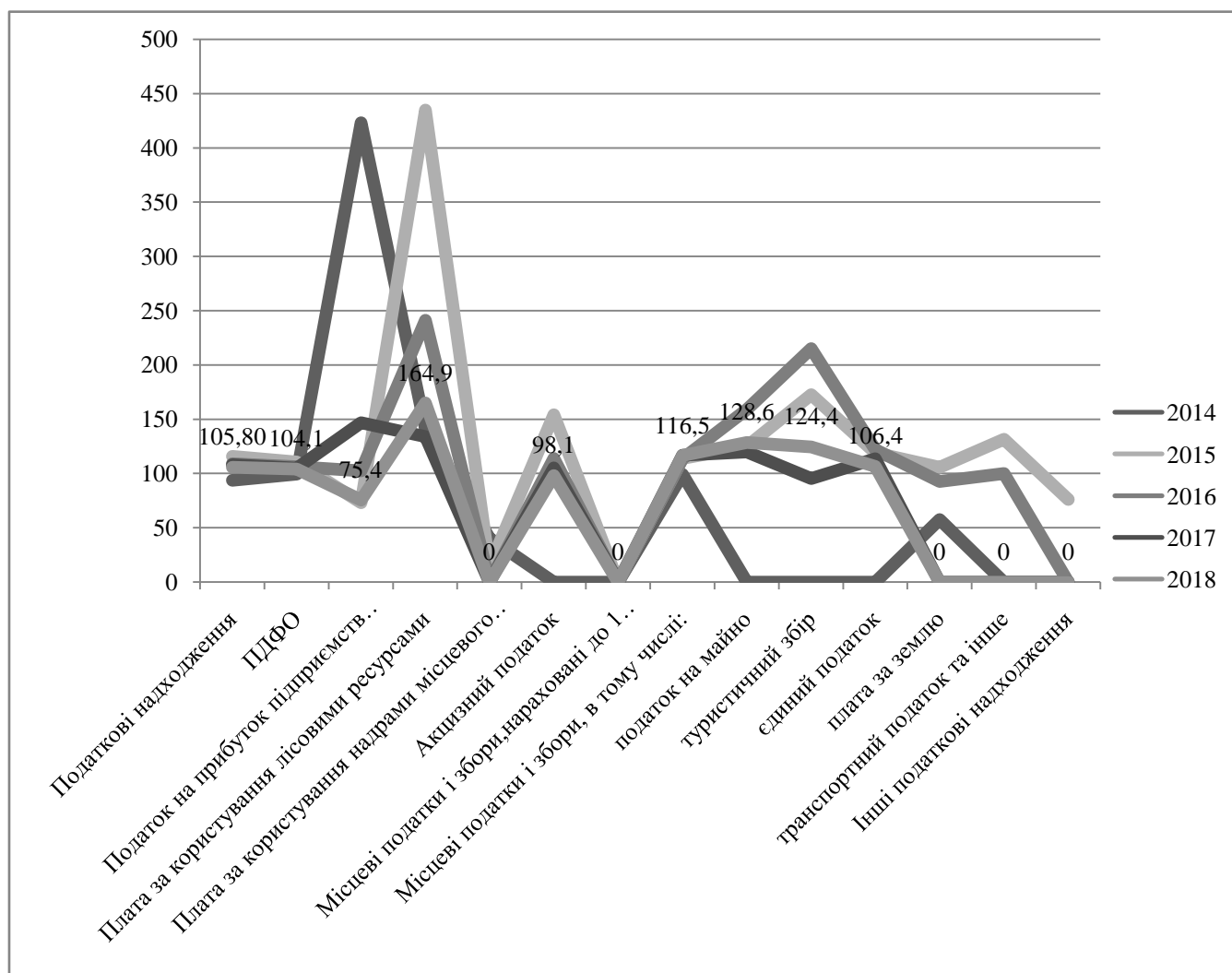

Рисунок 2.4- Динаміка виконання податкових надходжень бюджету м. Шепетівка відносно уточненого плану, %*

*Примітка: складено автором на основі додатку Б

Розглянувши динаміку виконання податкових надходжень бюджету м. Шепетівка відносно уточненого плану на рисунку 2.4 можна побачити, що скрізь іде неспівпадіння плану і фактичного виконання, що є негативним

фактом, так як це може свідчити про низький рівень компетенції працівників, неефективним управлінням наявними ресурсами, корупції чи інших чинників, що могли б негативно вплинути на неправильно прогнозований рівень доходів.

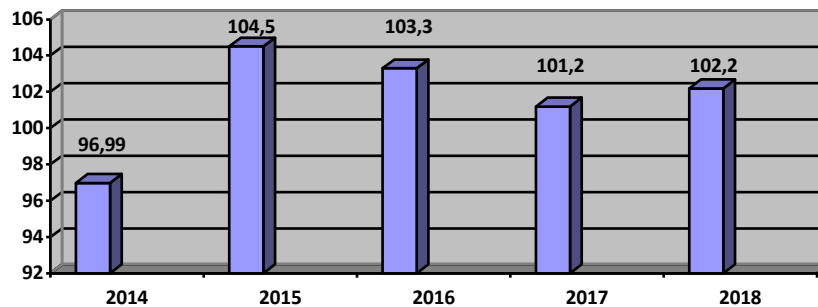

Рисунок 2.5-Рівень виконання доходів загального фонду загалом відносно уточненого плану в період у 2014-2018 рр., %*

*Примітка: складено автором на основі додатку Б

На рисунку 2.5 зображено відсоток виконання доходів загального фонду відносно уточненого плану загалом. Так рівень виконання не є ідеальним, а саме є у 2014 році є факт недовиконання дохідної частини загального фонду, що в свою чергу свідчить про проблеми при фактичному виконанні плану чи його складанні. Щодо інших років то має місце перевиконання плану, що свідчить про неефективне використання ресурсів, або ж про неправильно складений план.

Що ж стосується спеціального фонду, то структура доходів в різні роки була різною. Так в 2014 році власні надходження були на рівні 17,73% а вже у 2015 вони сягали 73,37% та поступово впали до показника в 61,77%.

В 2014 до спеціального фонду фактично надійшло 27 822 009,68 грн., у 2015 році надійшло 10 935 740,3 грн., що на 60,69% менше ніж у 2014 році, у 2016 році надійшло 13 013 124,32 грн., що на 19% більше ніж у 2015 році, у 2017 році надійшло 12 298 049,8 грн., що менше на 5,5% менше ніж у 2016 році, у 2018 році надійшло 13 967 837,4 грн., що більше на 13,58% ніж у 2017 році.

На рисунку 2.6 зображено фактичний рівень виконання доходної частини спеціального фонду м. Шепетівка за 201-2018 роки.

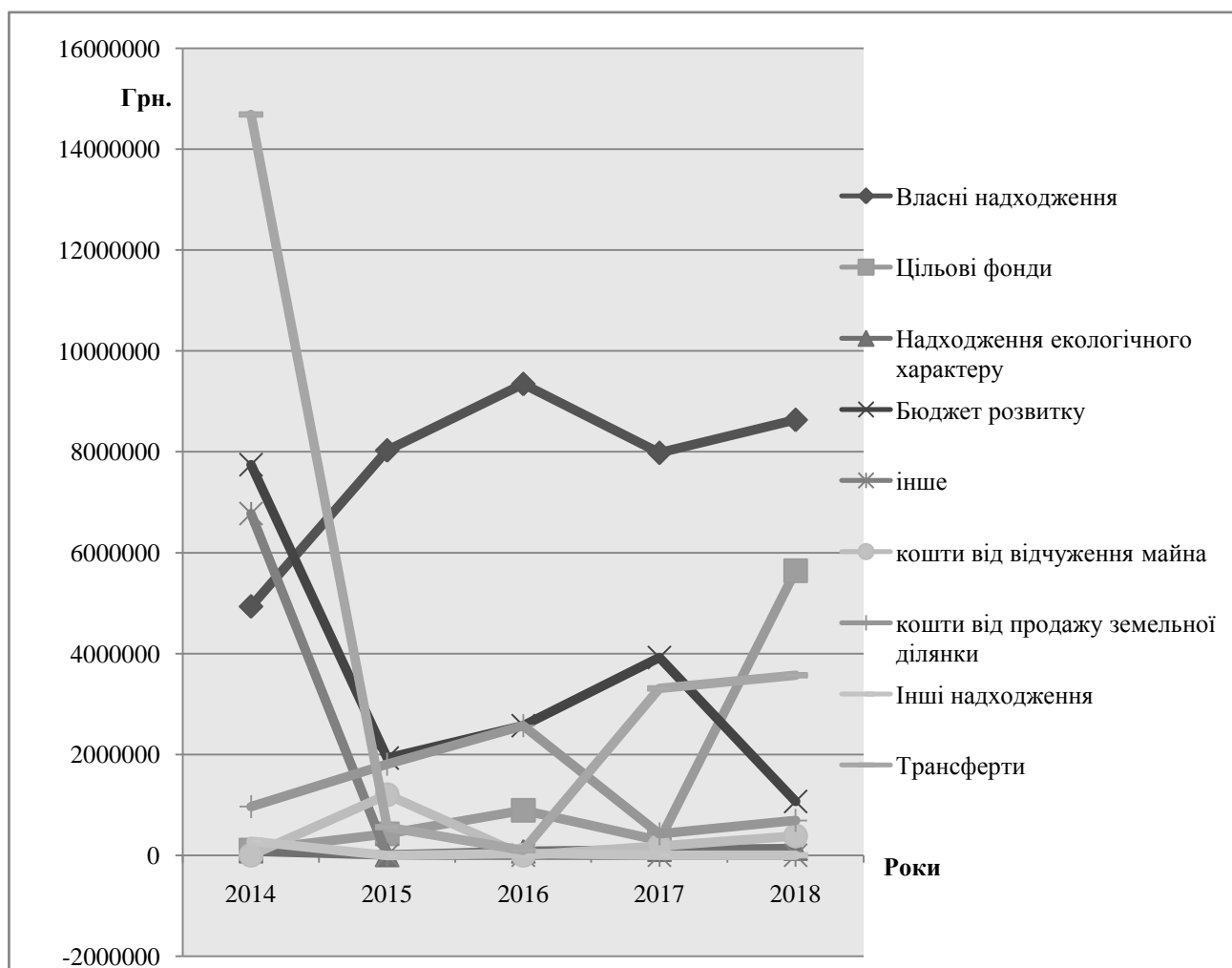

Рисунок 2.6-Динаміка фактичного виконання доходів спеціального фонду бюджету м. Шепетівка в період у 2014-2018 рр., грн.*

*Примітка: складено автором на основі додатку В

Рисунок 2.6 відображає нерівномірність між доходами спеціального фонду як в самій структурі так і в динаміці. Тобто в кожному році є декілька показників які є основними нормотворчими чинниками формування доходу спеціального фонду міста, в той час як інші ма йже не впливають на нього. Так, доприкладу, у 2014 році основним формуючим фактором були трансферти, а у 2018 році це вже власні надходження.

На рисунку 2.7 можна спостерігати графічне зображення динаміки росту доходів спеціального фонду міста. Так видно, найбільшим наповнювачем є трансферти, проте якщо в 2014 році вони становили левову частку, то в 2015 році їх рівень значно впав і надалі мав темп до зростання приблизно на рівні інших надходжень, хоч вони і досі займають 1 місце по рівню доходів. Так як і в ситуації з загальним фондом присутня тенденція до зменшення залежності міста від трансфертів і зростання рівня власних доходів.

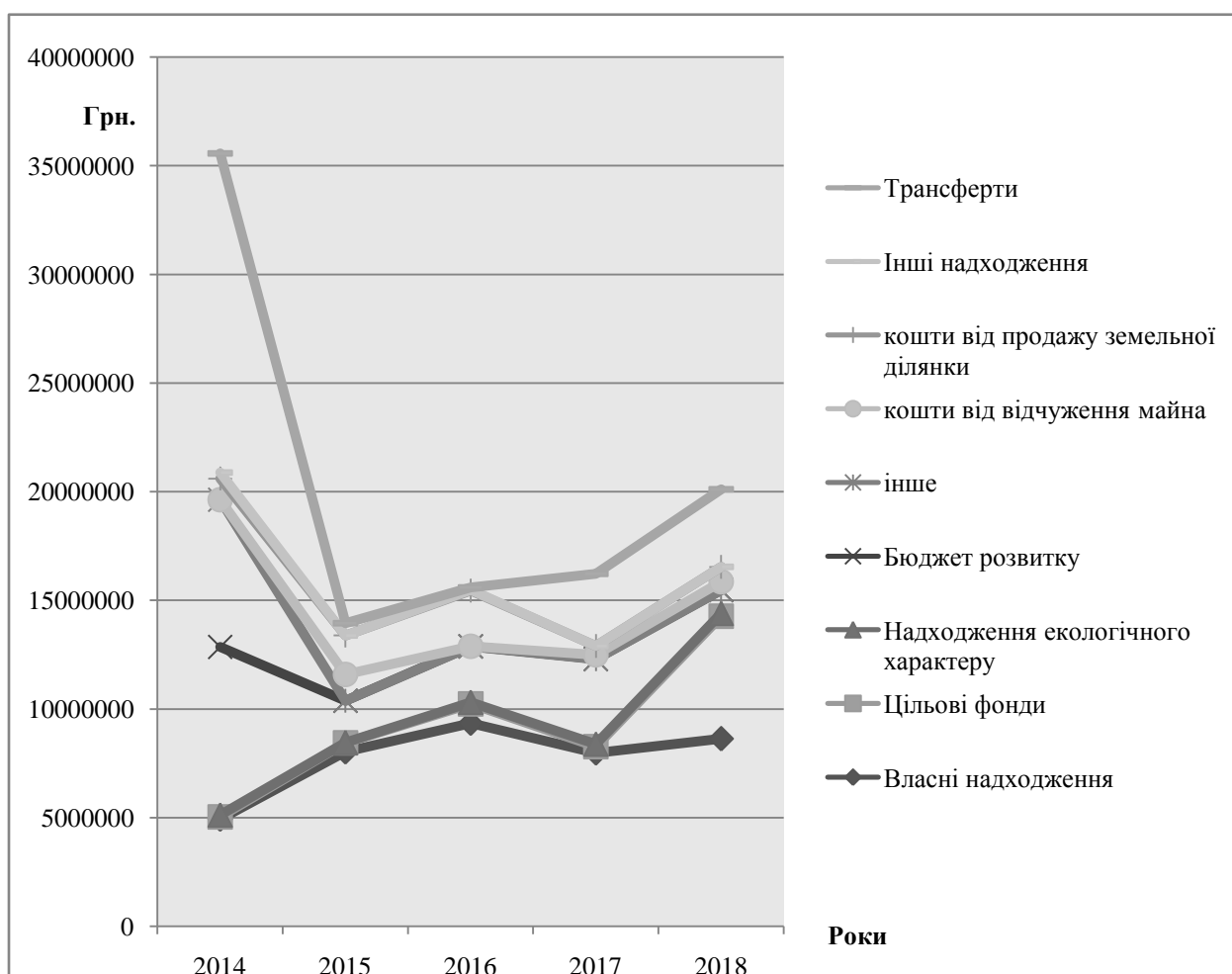

Рисунок 2.7-Динаміка доходів спеціального фонду бюджету

м. Шепетівка в період у 2014-2018 рр., грн.*

*Примітка: складено автором на основі додатку В

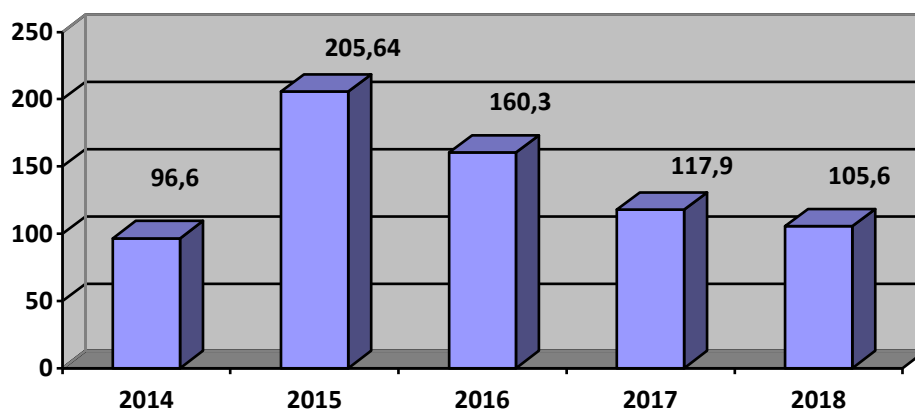

Рисунок 2.8-Рівень виконання доходів спеціального фонду загалом відносно уточненого плану у 2014-2018 рр., грн.*

*Примітка: складено автором на основі додатку В

З рисунку 2.8 можна зробити висновок, що є наявність позитивної тенденції в плані зменшення щорічної розбіжності між фактичними надходженнями та уточненим планом, що може бути наслідком покращення якості планування.

Як підсумок варто відзначити значну кількість проблем, а саме майже повсюдне невиконання запланованих показників надходжень як до загального так і до спеціального фонду. В свою чергу це свідчить про такі можливі проблеми в процесі планування: недостатність інформаційної бази для якісного планування, низький рівень кваліфікації чи досвідченості працівників, відсутності (низькому рівні) оперативності реагування на нові фактори, що впливають на можливість виконання плану.

Також варто зазначити про щорічне зменшення вагомості трансфертів у структурі бюджету, що свідчить про збільшення рівня самодостатності та фінансової незалежності міста, що безперечно є позитивним фактом.

2.2. Прагматика виконання бюджету міста за видатками

Від правильного формування видаткової частини бюджету міста, ефективного та раціонального її виконання (виходячи з пріоритетів місцевого розвитку) залежить рівень соціально-економічного розвитку території.

Показники виконання бюджету міста за видатками аналізуються шляхом порівняння затверджених показників видаткової частини бюджету з обсягом касових видатків за відповідний бюджетний період. Оскільки досить часто у процесі виконання бюджету трапляється відхилення обсягів фактичного фінансування від запланованих показників, постає потреба внесення змін.

Розглянемо складвидатків бюджету міста у розрізі загального фонду за кодами економічної класифікації (див. додаток Г).

У 2014 році стаття видатків «заробітна плата» була виконана у розмірі 50 379 461, грн., що відносно уточненого плану дорівнює 95,2%; у 2015 році було виплачено 58 158 327,83 грн., що являє 99,5% від уточненого плану та на 15,49% (7 805 866,73 грн.) більше ніж у 2014 році; у 2016 році було виплачено 75 564 715,02 грн., що відносно уточненого плану зіставляє 99,9% і є на 29,87% (17 379 387,19 грн.) більше ніж у 2015 році; у 2017 році було виплачено 112 123 043,24 грн., що є 99,9% від уточненого плану та на 48,38% (36 558 328,22 грн.) більше ніж у 2016 році; у 2018 році було виплачено 136 010 219,25 грн., що дорівнює 100% від уточненого плану та на 21,3%(23 887 176,01 грн.) більше ніж у 2017 році. Враховуючи валову вагу даної статті видатків загального фонду близько 30%, варто зазначити, що зростання рівня виконання з 95,2% у 2014 році до 100% у 2018 році є позитивною тенденцією і свідчить про збільшення ефективності виконання даної статті видатків загального фонду.

Розглянемо нарахування на оплату праці. Так, у 2014 році було витрачено 17 976 633,77 грн., що дорівнює 95,9% від уточненого плану; у 2015 році було виплачено 20 589 960,81 грн., що дорівнює 99% від

уточненого плану та на 14,54% (2 613 327,04 грн.) більше ніж у 2014 році; у 2016 році витрачено 16 329 228,25 грн., що дорівнює 99,8% від уточненого плану та менше на 20,69% (4 260 732,56 грн.) менше ніж у 2015 році; у 2017 році було витрачено 24 363 506,11 грн., що дорівнює 99,8% від уточненого плану та на 49,2% (8 034 277,86 грн.) більше ніж у 2016 році; у 2018 році витрачено 29 605 106,5 грн., що дорівнює 99,9% від уточненого плану та на 21,51% (5 241 600,39 грн.) більше ніж у 2017 році. Вагомість даної статті видатків в середньому становить 7-8% а рівень виконання відносно уточненого плану зріс з 95,9% у 2014 році до 99,9% у 2018 році. Наближення рівня виконання до 100% є позитивним фактом, проте недостатнє виконання може свідчити про недостатню наявність коштів для повного виконання.

Щодо витрат на оплату комунальних послуг та енергоносіїв, то у 2014 році було витрачено 10 787 614,7 грн., що дорівнює 94,9% від уточненого плану; у 2015 році було витрачено 15 260 210,83 грн., що дорівнює 93,1% від уточненого плану та 41,46% (4 472 596,13 грн.) більше ніж у 2014 році; у 2016 році було витрачено 17 264 985,86 грн., що дорівнює 94,6% від уточненого плану та на 13,14% (2 004 775,03 грн.) більше ніж у 2015 році; у 2017 році було витрачено 18 088 598,74 грн., що дорівнює 87,5% від уточненого плану та на 4,77% (823 612,88 грн.) більше ніж у 2016 році; у 2018 році було витрачено 21 745 003,1 грн., що дорівнює 99,4% від уточненого плану та 20,21% (3 656 404,36 грн.) більше ніж у 2017 році. Враховуючи вагомість даної статті видатків на рівні близько 5% і систематичному невиконанні уточненого плану, що в свою чергу породжує щорічну заборгованість незважаючи про щорічне збільшення фактичної суми видатків. Це свідчить про проблему недостатності коштів для повного виконання даних видатків.

Розглядаючи видатки на поточні трансферти можна побачити, що: У 2014 році було перераховано 3 810 678,31 грн., що дорівнює 92% від уточненого плану; у 2015 році було перераховано 9 334 974,98 грн., що дорівнює 95,2% від уточненого плану та на 144,97% (5 524 296,67 грн.)

більше ніж у 2014 році; у 2016 році було перераховано 36 644 382,51 грн., що дорівнює 99,99% від уточненого плану та на 292,55% (27 309 407,53 грн.) більше ніж у 2015 році; у 2017 році було перераховано 49 897 967,61 грн., що дорівнює 88,8% від уточненого плану та на 36,17% (13 253 585,1 грн.) більше ніж у 2016 році; у 2018 році було перераховано 18 978 324,82 грн., що дорівнює 99,87% від уточненого плану та на 61,97% (30 919 642,79 грн.) менше ніж у 2017 році. При вагомості близько 5% виконання та щорічному збільшенні видатків (окрім 2018 року) цієї статті витрат жодного разу не було виконано в повній мірі. Це свідчить про недостатній рівень фінансових ресурсів для 100% виконання даного типу видатків.

Розглянемо таку статтю видатків загального фонду як «інші виплати населенню». Так у 2014 році було витрачено 64 818 490,83 грн., що дорівнює 98,1% від уточненого плану; у 2015 році було витрачено 95 461 060,46 грн., що дорівнює 99,9% від уточненого плану та на 47,27% (30 642 569,63 грн.) більше ніж у 2014 році; у 2016 році було витрачено 158 707 277,7 грн., що дорівнює 99,99% від уточненого плану та на 66,25% (63 246 217,25 грн.) більше ніж у 2015 році; у 2017 році було витрачено 221 475 768,22 грн., що дорівнює 99,6% від уточненого плану та на 39,55% (62 768 490,51 грн.) більше ніж у 2016 році; у 2018 році було витрачено 196 174 983,76 грн., що дорівнює 99,6% від уточненого плану та на 11,42% (25 300 784,46 грн.) менше ніж у 2017 році. Так як вагомість даного видатку сягає близько 45%, то його виконання сильно впливає на загальний рівень виконання видаткової частини загального фонду. Невиконання свідчить про нестачу фінансових ресурсів.

Так як решта складових видаткової частини загального фонду становить менше 2%, то їх вплив на загальну ситуацію є досить мізерним. З ними ситуація така сама як і з попередніми видатками, а саме вони повністю не виконуються, хоч і витрати на них щороку зростають.

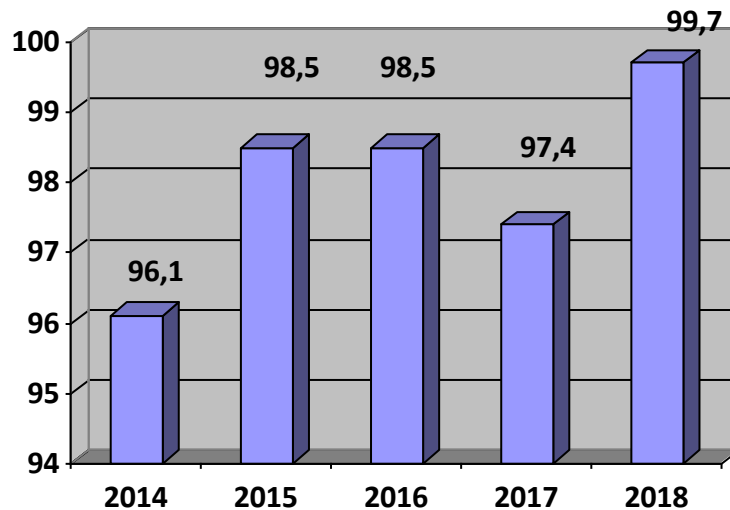

Рисунок 2.9-Динаміка загального виконання видаткової частини загального фонду відносно уточненого плану в період у 2014-2018 рр., %*

*Примітка: складено автором на основі додатку Г

На рисунку 2.9 зображено динаміка загального виконання видаткової частини загального фонду відносно уточненого плану, так у 2014 році було витрачено 153 874 279,7 грн., що є 96,1%; у 2015 році було виконання на рівні 98,5% (209 410 182,3 грн.) що на 36,09% відносно 2014 року; у 2016 році виконання було на рівні 98,5% (319 036 438,19 грн.), що на 52,35% (109 626 255,9 грн.) більше ніж у 2015 році; у 2017 році виконано 97,4% (449 178 211,29 грн.), що на 40,79% (130 141 773,1 грн.) відносно 2016 року; у 2018 році було використано 99,7% (425 521 406,78 грн.), що на 5,27% (23 656 804,51 грн.) менше ніж у 2017 році. Таким чином при постійному збільшенні видатків динаміка виконання вирівнюється, проте вона є не на належному рівні так як жоден видаток цієї групи не виконується в повній мірі. Причиною цьому є нестача коштів.

Розглянемо видатки спеціального фонду (дивитись додаток Д).

Обсяг видатків на заробітну плату було виконано у 2014 році у розмірі 99,6% від уточненого плану при вагомості 2,04%; у 2015 році виконання зменшилось до 98,7% від уточненого плану, при вагомості 3,1% та на 31тис.грн. більше ніж у 2014 році; у 2016 році виконання було на рівні 99%

від уточненого плану, при вагомості 4% та на 308 тис. грн. більше ніж у 2015 році; у 2017 році виконання було на рівні 99,9% від уточненого плану, при вагомості 24,32% та збільшенні фактичних витрат на 111 млн. грн. відносно 2016 року; у 2018 році виконання сягнуло 90,9% від уточненого плану, при вагомості 3,82% та зменшенні на 111 млн. грн. відносно 2017 року. Неоднозначність вагомості даного показника та сум, що на нього виділяється, не змінює не достатку фінансових ресурсів для його виконання.

Стаття видатків «предмети, матеріали, обладнання та інвентар» характеризується наступними показниками виконання: у 2014 році 854,03% від уточненого плану та вагомості в 4,58% (587 тис. грн.); у 2015 році виконано 92% від уточненого плану, вагомістю 7,39% та збільшенням на 155 тис. грн. відносно 2014 року; у 2016 році виконання було на рівні 91,4% від уточненого плану, вагомості 8,53% та зростанні на 498 тис. грн. відносно 2015 року; у 2017 році виконання сягнуло 96,7% від уточненого плану, при вагомості 0,75% та збільшенні на 1,5 млн. грн. відносно 2016 року; у 2018 році було виконання на рівні 89,7% відносно уточненого плану, при вагомості 7,51% та зменшенні на 1,2 млн. грн. відносно 2017 року. Таким чином рівень наближення виконання слабкий, що свідчить про нестачу фінансування та прогалини в плануванні.

Видатки на «продукти харчування» характеризуються наступною ситуацією: у 2014 році виконано на рівні 87,4% від уточненого плану, при вагомості 7,28% (2 095 503,44 грн.); у 2015 році виконання було на рівні 93,7% від уточненого плану, при вагомості 15,94% та збільшенні на 1 млн. грн. відносно 2014 році; у 2016 році виконання було на рівні 86,8% від уточненого плану, при вагомості 12,66% та зменшенні на 251 тис. грн. відносно 2015 року; у 2017 році виконання було на рівні 87,4% від уточненого плану, при вагомості 1,45% та збільшенні на 3,8 млн. грн. відносно 2016 року; у 2018 році виконання було на рівні 83% від уточненого плану, при вагомості 12,75% та зменшенні на 3 млн. грн. відносно 2017 року. Низький рівень виконання даних видатків в сукупності із переважно

значною вагомістю негативно впливають на виконання видатків спеціального фонду загалом. Причинами є проблеми з плануванням та фінансуванням.

Стаття «Субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)» має наступні показники виконання: у 2014 році виконання було на рівні 100% від уточненого плану, при вагомості 46,65% (13,4 млн. грн.); у 2015 році виконання було на рівні 100% від уточненого плану, при вагомості 2,8% та зменшенні на 12 млн. грн. відносно 2014 року; у 2016 році витрати на даний напрямок не передбачався; у 2017 році виконання показнику було на рівні 88,81% від уточненого плану, при вагомості 10,82% (49,9 млн. грн.); у 2018 році виконання сягнуло 100% від уточненого плану, при вагомості 10,26%. Таким чином даний показник виконується переважно на якісному рівні, що може свідчити про можливість якісного планування, переважної вагомості для міста даного типу видатків, тощо.

Стаття «Придбання обладнання і предметів довгострокового користування» має наступні показники виконання: у 2014 році виконання було на рівні 194,18% від уточненого плану, при вагомості 1,43% (410 тис. грн.); у 2015 році виконання було на рівні 99,4% відносно уточненого плану, при вагомості 10,67% та збільшенні на 1,7 млн. грн. відносно 2014 року; у 2016 році виконання було на рівні 83,4% від уточненого плану, при вагомості 9,09% та зменшенні на 24 тис. грн. відносно 2015 року; у 2017 році дані видатки не передбачались; у 2018 році виконання сягнуло 96,5% відносно уточненого плану, при вагомості 13,42% (4 млн. грн.). Таким чином можна зробити висновок про недостатнє виконання даного видатку. При відносно значній значущості цей показник недостатньо фінансується і негативно впливає на загальний рівень виконання.

Стаття «Капітальне будівництво (придбання) інших об'єктів» має наступні показники виконання: у 2014 році виконання було на рівні 77,5% від уточненого плану, при вагомості 1,06% (306 тис. грн.); у 2015 році виконання було на рівні 99,98% відносно уточненого плану, при вагомості 3,03% та

збільшення на 298 тис. грн. відносно 2014 року; у 2016 році виконання було на рівні 3,47% відносно уточненого плану, при вагомості 0,06% та менше на 590 тис. грн. відносно 2015 року; у 2017 році дані видатки непередбачались; у 2018 році виконання сягнуло 93% від уточненого плану, при вагомості 28,05% (8,2 млн. грн.). Таким чином цей показник є дуже неоднозначним і нестабільним та загальна ситуація з його виконанням є поганою.

Стаття «Капітальний ремонт інших об'єктів» має наступні показники виконання: у 2014 році виконання було на рівні 47,85% від уточненого плану, при вагомості 26,5% (7,6 млн. грн.); у 2015 році виконання було на рівні 93,61% від уточненого плану, при вагомості 36,7% та більше на 304 тис. грн. менше ніж у 2014 році; у 2016 році виконання було на рівні 67,6% від уточненого плану, при вагомості 34,44% та збільшенні на 644 тис. грн. відносно 2015 року; у 2017 році не передбачався даний напрям витрат; у 2018 році виконання сягнуло 99,9% відносно уточненого плану, при вагомості 9,52% (2,7 млн. грн.). В період з 2014 по 2016 роки дана група видатків займала велику питому вагу і відповідно її погане виконання через недостатність фінансування і прогалини у плануванні в свою чергу негативно вплинули на загальний рівень виконання видатків спеціального фонду.

Стаття «Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям)» має наступні показники виконання: у 2014 році виконання було на рівні 96,3% від уточненого плану, при вагомості 5,38% (1,55 млн. грн.); у 2015 році виконання було на рівні 98,4% від уточненого плану, при вагомості 11,8% та збільшенні на 806 тис. грн. відносно 2014 року; у 2016 році виконання було на рівні 65,3% відносно уточненого плану, при вагомості 16,56% та збільшенні на 1,4 млн. грн. відносно 2015 року; у 2017 році дані видатки не передбачались; у 2018 році виконання сягнуло рівня 99,9% відносно уточненого плану, при вагомості 8,01% (2,3 млн. грн.). Таким чином подібно попередньому показнику в період з 2014 по 2016 роки було недостатнє виконання внаслідок нестачі фінансових ресурсів та недостатньо точного планування.

Стаття «Капітальні трансфери органам державного управління інших рівнів» має наступні показники виконання: у 2014 році виконання було на рівні 100% відносно уточненого плану, при вагомості 0,11% (30 тис. грн.); у 2015 році виконання було на рівні 99,3% від уточненого плану, при вагомості 0,95% та збільшенні на 158 тис. грн. відносно 2014 року; у 2016 році виконання було на рівні 96,72% відносно уточненого плану, при вагомості 8,37% та збільшенні на 1,7 млн. грн. відносно 2015 року; у 2017 році виконання було на рівні 99,9% від уточненого плану, при вагомості 8,34% та збільшенні на 36,5 млн. грн. відносно 2016 року; у 2018 році виконання сягнуло рівня 72,9% відносно уточненого плану, при вагомості 0,6% та зменшенні на 38,2 млн. грн. відносно 2017 року. Таким чином можна стверджувати про певні досягнення реформи відносно збільшення взаємодії різних рівнів бюджетів між собою.

Інші видатки в групі спеціального фонду мають мізерну вагомість і також не виконуються на належному рівні.

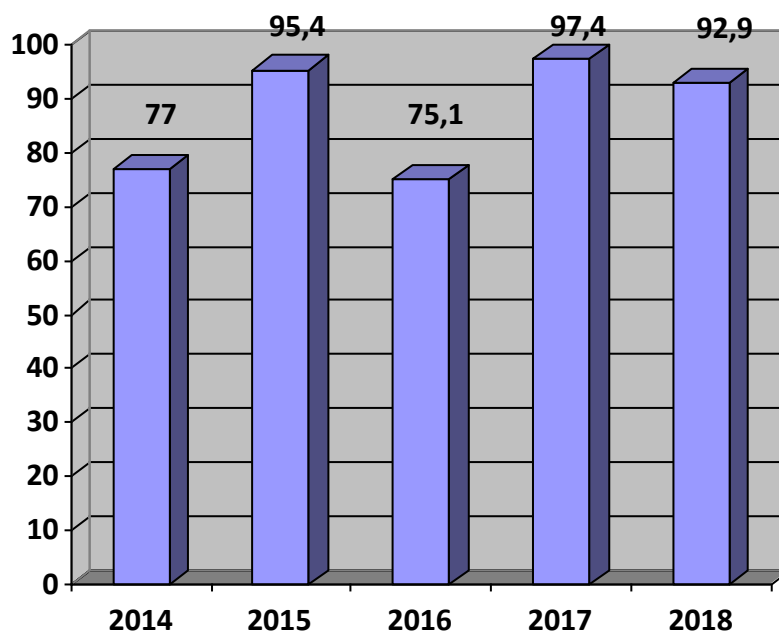

Рисунок 2.10-Динаміка загального виконання видаткової частини спеціального фонду бюджету м. Шепетівка відносно уточненого плану у 2014-2018 рр., %*

*Примітка: складено автором на основі додатку Д

На рисунку 2.10 видно, що є значні проблеми з виконанням видатків спеціального фонду загалом, так як нестача близько 25% свідчить про значні проблеми. Причинами можуть бути нестача фінансових ресурсів, проблеми з плануванням, неефективним використанням ресурсів тощо.

Розглянемо виконання державних та регіональних програм по управлінням та відділам, що ними керують, які фінансуються із загального фонду.

Таблиця 2.1. Виконання відносно уточненого плану державних та регіональних програм по відомчих напрямках, що фінансуються із загального фонду 2014-2018 рр., %*

Найменування сфери	2014	2015	2016	2017	2018
1	2	3	4	5	6
Виконавчий комітет міської ради	94,3	99,6	99,1	96	99,8
Управління освіти	96,5	97,1	93,8	96,4	99,2
Управління праці та соціального захисту населення	92,4	87,4	80,4	97,6	97,4
Відділ культури	99,96	100	96,3	99,1	100
Фінансове управління	100	57,1	99,5	95,5	97,7
Всього	95,2	97,2	96	96,4	99,6

*Примітка: складено автором на основі фінансової звітності міста.

З таблиці 2.1. яскраво видно, що найкращий ступінь виконання має відділ культури, з чого можна зробити висновок, про вагомість даного напрямку для міста; відділ освіти і виконавчий комітет міста мають майже однаковий рівень виконання, проте він не є ідеальним, так як жодного разу не було досягнуто балансу, проте тенденція все ж таки позитивна і прямує до 100%; фінансовий відділ та управління праці і соціального захисту населення мають дещо гірший стан виконання, проте динаміка також є хорошою. Якщо ж глянути загалом, то ми побачимо ті самі проблеми, що були виявлені при економічній класифікації видаткової частини, а саме нестача фінансових

ресурсів, проблеми з плануванням, неефективним використанням ресурсів тощо.

Розглянемо виконання державних та регіональних програм по управлінням та відділам, що ними керують, які фінансуються із спеціального фонду.

Таблиця 2.2. Виконання відносно уточненого плану державних та регіональних програм по відомчих напрямках, що фінансуються із спеціального фонду у період у 2014-2018 рр., %*

Найменування сфери	2014	2015	2016	2017	2018
1	2	3	4	5	6
Виконавчий комітет міської ради	33,9	99,6	76,3	87,4	96,8
Управління освіти	-	99,9	-	-	-
Управління праці та соціального захисту населення	-	-	-	99,4	-
Відділ культури	-	-	100	99,4	94,7
Фінансове управління	-	99,3	95,1	99,3	72,9
Всього	33,9	99,6	82,1	88,6	95,6

*Примітка: складено автором на основі фінансової звітності міста.

З таблиці 2.2. яскраво видно, що стабільно фінансування має тільки виконавчий комітет міської ради та починаючи з 2015 року фінансовий відділ. Аналогічно до державних та регіональних програм що фінансуються із загального фонду найкраща ситуація у відділу культури. Загалом ситуація також подібна, тільки відносно спеціального фонду загальний рівень виконання гірший. Тенденція мала хвилеподібний вигляд, так погане виконання у 2014 році у 33,9%, підйом у 2015 році до рекордних 99,6%, знову спад до 82,1% у 2016 році і поступове зростання до 95,6% у 2018 році.

Як висновок варто виділити виявлені проблеми: нестача фінансових ресурсів, проблеми з плануванням, неефективним використанням ресурсів тощо.

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТІВ МІСТ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

3.1. Світовий досвід застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі на місцевому рівні

Питання ефективного та раціонального використання бюджетних ресурсів в умовах їхньої обмеженості є одним із пріоритетних завдань, що стоять перед всіма учасниками бюджетного процесу. Метод планування бюджету на один рік, який сьогодні переважно використовують, стримує ефективне управління бюджетом та не дозволяє приймати стратегічні рішення. Одним з ефективних додаткових фінансових інструментів є поглиблений аналіз використання бюджетних коштів, що показує зміну тенденцій цього процесу. У багатьох країнах визнано, що найбільш ефективним методом планування й фінансування бюджетних видатків є програмно-цільовий метод. Ураховуючи це, досить актуальним є вивчення світового досвіду з оптимального вибору пріоритетної бюджетної політики на середньострокову перспективу з метою досягнення позитивних результатів у використанні бюджетних коштів.

Застосування ПЦМ під час формування бюджету надає можливість визначити пріоритети в розподілі бюджетних ресурсів, виявити джерела фінансування витрат та здійснити контроль цільового та ефективного використання бюджетних коштів, що в свою чергу збільшує якість самого виконання бюджету (додаток Е). Також у разі використання ПЦМ під час складання бюджету змінюється ідеологія бюджетного процесу, підвищується його ефективність – узв'язку з тим, що процес формування бюджету починається із зосередження уваги на результатах, яких необхідно досягти в бюджетному процесі, та ресурсах, потрібних для досягнення цих результатів.

Першість запровадження ПЦМ найчастіше віддають американцям, адже саме вони осучаснили переважно більшість його опцій і створили школу національного бюджетного менеджменту. Але на теренах нашої країни концепція, на якій цей метод базується, також не є новою. Радянські п'ятирічки (перша розпочалась у 1928 р.) являли собою не що інше, як централізовані державні перспективні плани, спрямовані на розвиток економіки, техніки, науки, освіти та культури на п'ять років. Автором концепції п'ятирічки у 1924 р. був О. Цюрупа. Концепція полягала в тому, що розподіл економічного (у т. ч. бюджетного) ресурсу має здійснюватися на основі об'єктивно розрахованих індикаторів соціального та економічного результатів, яких можна досягти через витрачання цього ресурсу [20].

У 1948–1960-х рр. група компаній “Ford Motor Company” під керівництвом Р.

Макнамара застосувала систему бюджетування своїх підприємств, розраховану на п'ять років. У 1961 р., коли Р. Макнамара став міністром оборони США, він переніс цю систему до сфери оборонного відомства. Система бюджетування сподобалась тодішньому президенту США Л. Джонсону, і він прийняв рішення про запровадження такого методу в усіх галузях державного управління [59].

Узагальнення досвіду зарубіжних країн показало, що єдиної методики ПЦМ, яку можна застосувати в будь-якій країні, не існує. Це зумовлюється особливостями бюджетного устрою та побудовою бюджетної системи кожної країни. Проте спільним у ПЦМ є органічне поєднання чітко структурованої та змістовної частини програми з формуванням організаційного та фінансового механізмів її реалізації, контролем за виконанням і досягненням запланованих результатів [71].

У зарубіжних країнах склалися різні стратегії бюджетних реформ залежно від типу державного устрою, форми правління, наявності парламентської більшості, що підтримує ідею бюджетної реформи, рівня

децентралізації податково-бюджетних повноважень субнаціональних органів влади, а саме:

1) форсована (радикальна) стратегія реформування – швидке та повномасштабне здійснення бюджетної реформи, спрямованої на кардинальний перегляд функцій і масштабів суспільного сектора. Доцільно виділити такі країни: Нову Зеландію, Великобританію і Австралію – парламентські монархії, реформування бюджетного процесу в яких характеризувалося акцентом на приватизації державних функцій та запозиченні ринкових принципів і методів у державному управлінні;

2) стратегія активної трансформації – широкомасштабна бюджетна реформа з помітним відставанням за темпами її реалізації від форсованої. Лідерами цієї групи країн на початку 1990-х рр. стали США, Канада, Данія, Нідерланди й Ірландія. Основною метою реформи було підвищення ефективності функціонування адміністративної та бюджетної систем за допомогою корпоративних інструментів управління без радикального скорочення масштабів суспільного сектора, який у цих країнах був традиційно незначним;

3) стратегія поступової трансформації – покрокове реформування бюджетного процесу шляхом упровадження бюджетування за результатами, у т. ч. за допомогою пілотних проектів у різних міністерствах і відомствах. Реформування бюджету спрямовано на підвищення ефективності бюджетної системи з метою підтримки масштабного громадського сектора. До цієї групи реформаторів відносяться Німеччина, Норвегія, Фінляндія, Швейцарія, Швеція, Франція, Японія [23].

Незалежно від стратегії бюджетних реформ на практиці, як правило, застосовуються дві моделі упровадження середньострокового бюджетування за результатами: “згори донизу” і “знизу вгору” (таблиця 3.1) [23].

Модель “згори донизу” характерна для держав з унітарним устроєм і високою мірою централізації влади (Нова Зеландія, Великобританія, Нідерланди і Франція), а також для країн з федеральним устроєм і високою

мірою централізації владних повноважень на федеральному рівні, таких як Австралія і Канада.

Таблиця 3.1. Переваги та ризики різних моделей упровадження середньострокового бюджетування, орієнтованого на результат*

Модель	Ризики	Переваги
“Знизу вгору”	<ul style="list-style-type: none"> – інерційність реформи у зв’язку з відсутністю ініціативи на нижчих управлінських рівнях; – тривалість і працемісткість підготовки реформи; – складність координації процесу реформування та можливість порушення послідовності етапів реформи; – недостатній обсяг інформації “в центрі” 	<ul style="list-style-type: none"> – гнучкість та адаптивність процесу реформування; – можливість планування реформи з урахуванням думки міністерств і відомств; – залучення субнаціональних органів влади до розроблення та проведення реформи; – стимулювання самостійності міністерств і відомств у ході реформи
“Згори донизу”	<ul style="list-style-type: none"> – обмежена можливість досягнення результатів; – централізоване нав’язування обмежень може призводити до саботажу їх; – висока вартість збирання великої кількості інформації; – низький рівень підтримки з боку міністерств і відомств, поява для них негативних стимулів 	<ul style="list-style-type: none"> – реформування відбувається за ініціативою згори; – наявність уніфікованого методологічного підходу до проведення реформи; – наявність необхідної інформації для ухвалення рішень у центрі; – значні можливості для координації та моніторингу процесу реформ

*Примітка: складено автором на основі [23]

Більшість економічно розвинених держав в останні десятиліття проводили комплексні бюджетні реформи. Причому період старту реформ, пов’язаних з упровадженням бюджетування, орієнтованого на результат, варіює від кінця 1940-х рр. (США) до початку XXI ст. (Нідерланди). Окрім США, в авангарді упровадження бюджетування, орієнтованого на результат, знаходилися держави – члени Британської Співдружності націй: Великобританія, Австралія, Нова Зеландія, Канада [23].

Практика застосування ПЦМ складання бюджету виявилася досить ефективною. Бюджет став більш ефективним і прозорим завдяки конкретизації завдань для кожної програми. Більшість країн з ринковою економікою використовують елементи цього методу в бюджетному процесі, передусім США, Канада, країни Європи, Нова Зеландія, Австралія та багато інших, серед яких і країни колишнього Радянського Союзу. Зокрема, значних успіхів у застосуванні ПЦМ досягли країни Балтії та Казахстан.

Усе більше дослідників вважає, що найпрогресивнішими в плані застосування ПЦМ складання бюджету є Австралія та Нова Зеландія. З регулярних бюджетних звітів, що видаються в цих двох країнах, видно, що вони досягли вражаючого рівня відкритості й прозорості діяльності урядових структур та результатів, які при цьому досягаються. Саме їхній досвід застосування ПЦМ складання бюджету, в основі якого лежить абсолютно нова для України бюджетна філософія, часто ставлять за приклад для наслідування рештою країн світу [59].

Упродовж останніх років багато міжнародних організацій, зокрема Агентство США з міжнародного розвитку (USAID), проводять систематичну й ефективну роботу щодо навчання та підготовки до переходу на ПЦМ планування місцевих бюджетів фахівців місцевих фінансових органів. Цей процес безпосередньо торкнувся і працівників Державної казначейської служби України, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад нашої держави.

В Україні запровадження ПЦМ у бюджетний процес відбулося з прийняттям у червні 2001 р. Бюджетного кодексу України і було пов'язане з необхідністю вдосконалення системи управління державними фінансами для забезпечення обґрунтованості процесу розроблення та реалізації фінансово-бюджетної політики держави, підвищення якості надання державних послуг та ефективності використання бюджетних коштів.

Починаючи з 2002 р. формування державного бюджету проводиться на основі ПЦМ. Щодо місцевих бюджетів, то запровадження ПЦМ визнано однією зі стратегічних цілей держави [30].

Мета запровадження ПЦМ визначена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 вересня 2002 р. № 538-р “Про схвалення Концепції застосування програмноцільового методу в бюджетному процесі” [61]. Вона полягає у встановленні безпосереднього зв’язку між виділенням бюджетних коштів та результатами їхнього використання. Згідно з Концепцією, запровадження ПЦМ у бюджетному процесі спрямовано:

- на забезпечення прозорості бюджетного процесу, що чітко визначає цілі й завдання, на досягнення яких витрачаються бюджетні кошти, підвищення рівня контролю над результатами виконання бюджетних програм;

- забезпечення за результатами виконання бюджету здійснення оцінки діяльності учасників бюджетного процесу щодо досягнення поставлених цілей та виконання завдань, а також проведення аналізу причин неефективного виконання бюджетних програм;

- упорядкування організації діяльності головного розпорядника бюджетних коштів щодо формування й виконання бюджетних програм шляхом чіткого розмежування відповідальності за реалізацію кожної бюджетної програми між визначеними головним розпорядником бюджетних коштів відповідальними виконавцями бюджетних програм;

- посилення відповідальності головного розпорядника бюджетних коштів за дотримання відповідності бюджетних програм законодавчо визначеній меті його діяльності, а також за фінансове забезпечення бюджетних програм і результати їхнього виконання;

- підвищення якості розроблення бюджетної політики, ефективності розподілу і використання бюджетних коштів.

Із метою зміцнення фінансової основи місцевого самоврядування, посилення впливу системи формування місцевих бюджетів на соціально-

економічний розвиток і поліпшення добробуту громадян України було розроблено і затверджено Концепцію реформування місцевих бюджетів.

Концепція передбачає перетворення місцевих бюджетів на ефективний інструмент соціально-економічного розвитку адміністративно-територіальних одиниць шляхом виконання таких основних завдань:

- зміцнення фінансової основи місцевого самоврядування;
- підвищення ефективності процесу формування видаткової частини місцевих бюджетів та децентралізація управління бюджетними коштами;
- удосконалення системи регулювання міжбюджетних відносин;
- запровадження планування місцевих бюджетів на середньострокову перспективу; – посилення інвестиційної складової місцевих бюджетів;
- підвищення ефективності управління коштами місцевих бюджетів та посилення контролю й відповідальності за дотримання бюджетного законодавства;
- забезпечення прозорості процесу формування та виконання місцевих бюджетів [58].

Застосування програмно-цільового методу в бюджетному процесі врегульовано ст. 20 Бюджетного кодексу України [12].

Запровадження програмно-цільового методу складання та виконання бюджету має такі переваги:

- забезпечення прозорості бюджетного процесу (чітке визначення завдань, на які буде витрачено бюджетні кошти);
- підвищення рівня контролю над результатами виконання бюджетних програм;
- можливість оцінювання діяльності учасників бюджетного процесу щодо досягнення поставлених цілей;
- чітке розуміння громадськістю, на що витрачено бюджетні кошти;
- можливість виключення програм, що дублюють одна одну;
- зміщення акцентів у бюджетному процесі з “управління бюджетними ресурсами (витратами)” на “управління результатами”;

- проведення оцінки діяльності учасників бюджетного процесу щодо досягнення цілей і завдань, аналіз причин неефективності їхньої роботи;
- чіткий розподіл відповідальності за реалізацію бюджетних програм між головним розпорядником коштів і безпосередніми виконавцями;
- підвищення якості розроблення бюджетної політики, ефективності розподілу й використання бюджетних коштів.

Важливо зазначити, що в п. 18 розділу VI прикінцевих та перехідних положень Бюджетного кодексу України зазначено, що програмно-цільовий метод у бюджетному процесі на рівні місцевих бюджетів, які мають взаємовідносини з державним бюджетом, застосовується, починаючи зі складання проектів місцевих бюджетів на 2017 р.

Таким чином, за сучасних умов ПЦМ може застосовуватися на будь-якому рівні за умови ухвалення рішення відповідною місцевою радою.

У багатьох країнах світу програмно-цільовий метод визнано найефективнішим з точки зору планування, фінансування та виконання бюджету. ПЦМ планування та виконання бюджету дозволяє більш раціонально й ефективно управляти бюджетними ресурсами.

3.2. Шляхи вдосконалення організації виконання бюджетів міст

Для ефективного застосування ПЦМ в місті Шепетівка потрібно вирішити проблеми, які можуть виникнути. Таких основних проблем є дві, а саме:

- 1) недостатній обсяг інформації, яка б дозволяла оперативно оцінювати наявний стан виконання бюджету, рівень розвитку міста, уточнювати план, виявляти нові проблеми та інші;
- 2) фінансування потреб пов'язаних із впровадженням ПЦМ, а саме велика вартість отримання інформації.

Вважаємо, що обидві ці проблеми можна вирішити за допомогою створення одного відділу: «Моніторингово-аналітичний відділ» Шепетівської

міської ради. Створення даного відділу дозволить збирати необхідну актуальну інформацію вчасно, що дозволить мобільно реагувати і корегувати плани.

В м. Шепетівка щосуботи перекривається центральна вулиця міста і на ній розташовується так званий «Великий Базар». Тобто з обох сторін вулиці по всій її довжині розташовуються торговці з палатками з усього району. За кожне місце знімається орендна плата. Керує всім цим процесом ОСОБА_1, яка займається благоустроєм і сплачує кошти за оренду вулиці до полудня.

ОСОБА_1 сплачує місту 10 000 грн. в місяць за оренду вулиці. Договір оренди закінчується 31.12.2019 р.

Пропонується не продовжувати договір з ОСОБОЮ_1, а створити службу, що буде займатись цим питанням, а саме створення відділу контролю та моніторингу за діяльністю торгівлі в місті.

Відділ має виконувати наступні функції:

- збір коштів за місце, що займає торгова палатка;
- здійснювати збір та аналіз статистичних даних та розробляти на їх основі пропозиції розвитку міста;
- подання статистичної звітності, пропозицій щодо розвитку міста та подолання наявних проблем.

Необхідний штат працівників та їх обов'язки:

1. Статисти, аналітики, фінансисти (загалом 3 чоловік) – узагальнює отриману інформацію, формує опитування, робить звіти та розробляє пропозиції (8 000 грн.);

2. Касир-кореспондент – здійснює збір коштів з кожної торгової одиниці, є кореспондентом опитувань (8 000 грн.).

Економічне обґрунтування доцільності створення такового відділу:

ОСОБА_1 сплачує місту 10 000 грн. в місяць, тобто 120 000 грн. в рік.

У «Великому Базарі» в середньому бере участь близько 1 500 торгових палаток, кожна з яких в середньому сплачує 35 грн. оренди. Таким чином щосуботи ОСОБИ_1 сплачується орендних надходжень в наступному розмірі:

$1\ 500 \times 35 = 52\ 500$ (грн.) – щосуботи;

$52\ 500 \times 52 = 2\ 730\ 000$ (грн.) – щороку відповідно.

В свою чергу ОСОБА_1 забезпечує благоустрій та сплачує 25 000 грн. в місяць (300 000 грн. в рік) орендної плати за користування проїжджою частиною вулиці.

Для створення служби необхідні такі витрати:

- заробітна плата:

$8\ 000$ грн. \times 12 міс. \times 4 прац. = $384\ 000$ (грн./рік);

- оренда біотуалетів:

250 грн. \times 5 шт. \times 52 рази = $65\ 000$ (грн./рік);

- офіс в сусідній будівлі від міської ради:

$5\ 000$ грн. \times 12 міс. = $60\ 000$ (грн./рік);

- електронне обладнання (комп'ютер, принтер, касовий апарат, тощо):

$100\ 000$ грн. (капітальні витрати);

- меблі: $30\ 000$ грн. (капітальні витрати);

- змінні витрати (папір, ручки тощо):

$5\ 000$ грн. \times 12 міс. = $60\ 000$ (грн./рік).

Визначимо вартість проекту на перші 2 роки:

1) $2\ 730\ 000 - 699\ 000 = 2\ 031\ 000$ (грн.) – плановий залишок першого року;

2) $2\ 730\ 000 - 569\ 000 = 2\ 161\ 000$ (грн.) – плановий залишок наступного року.

Решта коштів планується на закупівлю новітніх програм, замовлення досліджень, проведення грантів тощо. В разі невикористання кошти безповоротно перераховуються місту.

Таблиця 3.2. Порівняння доцільності до та після створення моніторингово-аналітичного відділу*

Характеристика	До створення відділу	Після створення відділу
1	2	3
Економічне обґрунтування	- надходження від орендної плати в розмірі 300 000 грн.	- надходження від орендної плати в розмірі 2 730 000 грн. щороку;

доцільності	щороку; - відсутність втрат; - економічний результат = +300 000 грн. до міського бюджету щороку.	- витрати в розмірі 130 000 грн. одноразово та 569 000 грн. щороку; - очікуваний економічний результат = 2 031 000 грн. першого року та 2 161 000 грн. кожного наступного року (на 1 861 000 грн. більше щороку).
-------------	--	--

Продовження таблиці 3.2.

1	2	3
Позитивний ефект	- відсутній.	- забезпечення фінансової незалежності та стабільності роботи відділу; - організація роботи з моніторингу стану розвитку міста: мобільний збір якісної, актуальної інформації як для ефективного впровадження програмно-цільового методу планування бюджету, так і для виявлення стану міста в цілому; - можливість здійснення закупівель новітніх програм, замовлення досліджень, проведення грантів тощо.

*Примітка: складено автором на основі власних пропозицій.

На основі таблиці 3.2. можемо стверджувати про економічну доцільність створення моніторингово-аналітичного відділу та реалізації ряду важливої роботи із моніторингу стану розвитку міста, забезпечення фінансової незалежності новоствореного органу та мобільний збір якісної актуальної інформації як для ефективного впровадження програмно-цільового методу планування бюджету, так і для виявлення стану міста в цілому.

Також у зв'язку із виявленням 2 розділі проблем на етапі планування бюджету міста вважаємо за доцільне провести ряд заходів із підвищення кваліфікації працівників міської ради, а саме:

- проведення різноманітних комунікативних заходів (тренінгів, консультацій), зокрема, щодо:

1) стратегічного планування; керування людськими ресурсами та проектами;

2) запобігання та протидії проявам корупції;

3) забезпечення ефективності розробки та запровадження стратегічної комунікації в діяльності органів місцевого самоврядування з громадськими організаціями та політичними партіями; отримання основ теоретичних знань з іміджології, її змісту, особливостей;

- направлення посадових осіб ОМС на курси підвищення кваліфікації;

- направлення їх до Центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ та організацій;

- проведення майстер - класів та корпоративних заходів для підвищення командного духу;

- відзначення грамотами, подяками, нагородами, відзнаками з нагоди професійних, державних свят, пам'ятних дат міст.

Таким чином вищеперераховані заходи зможуть забезпечити збільшення ефективності впровадження програмно цільового методу за рахунок зменшення основних негативних факторів, що по своїй природі супроводжують впровадження ПЦМ. За рахунок збільшення швидкості інформування та якості отримуваної інформації буде збільшуватись якість здійснення планів і оперативність реагування на ново виявлені обставини.

За сучасних умов ПЦМ може застосовуватися на будь-якому рівні за умови ухвалення рішення відповідною місцевою радою.

У багатьох країнах світу програмно-цільовий метод визнано найефективнішим з точки зору планування, фінансування та виконання бюджету. ПЦМ планування та виконання бюджету дозволяє більш раціонально й ефективно управляти бюджетними ресурсами.

ВИСНОВКИ

Отже, в результаті поставлених завдань та проведеного дослідження можна зробити певні висновки.

Розкриваючи основи виконання бюджетів міст як важливої складової місцевих бюджетів визначили, що під виконанням бюджету слід розуміти сукупність послідовних дій (процедур), спрямованих на забезпечення повної та своєчасної мобілізації запланованих доходів і фінансування передбачених бюджетних видатків на певній території в умовах чинного законодавства, у процесі виконання яких можуть бути виявлені резерви або способи підвищення стягнення додаткових доходів (способи підвищення оперативності мобілізації доходів) і шляхи ефективного використання бюджетних коштів.

Характеризуючи правові засади та організаційні особливості виконання бюджету виявили, що ефективне виконання бюджетів міст перебуває під впливом різноманітних чинників, а також залежить від чіткої його організації та логічної побудови стадій бюджетного процесу і взаємозв'язку між ними.

Бюджетне законодавство України побудоване за принципами, визначеними у Конституції України, які полягають у верховенстві закону та незалежності окремих ланок бюджетної системи країни.

Головним органом при виконанні бюджету міста є Державна казначейська служба України, оскільки саме вона здійснює ведення обліку

всіх надходжень, виконання платіжних доручень розпорядників, формування звітності про виконання бюджету.

Розкриваючи сучасний стан виконання бюджету міста шляхом аналізу виконання дохідної частини та характеристики прагматики виконання видаткової частини було виявлено наступні висновки:

Аналізуючи виконання дохідної частини бюджету було виявлено наступне: формування доходів загального фонду бюджету міста становлять три основні групи надходжень, а саме податкові, неподаткові надходження та трансферти; лівову частку доходів загального фонду за досліджений період становлять трансферти. До них відносяться: дотація вирівнювання, додаткова дотація на вирівнювання фінансової забезпеченості місцевих бюджетів, субвенція з державного бюджету та обласного бюджету, тощо. Вони становлять майже дві третини доходів; наявність значної кількості проблем, а саме майже повсюдне невиконання запланованих показників надходжень як до загального так і до спеціального фонду. В свою чергу це свідчить про такі можливі проблеми в процесі планування: недостатність інформаційної бази для якісного планування, низький рівень кваліфікації чи досвідченості працівників, відсутності (низькому рівні) оперативності реагування на нові фактори, що впливають на можливість виконання плану; щорічне зменшення вагомості трансфертів у структурі бюджету, що свідчить про збільшення рівня самодостатності та фінансової незалежності міста, що безперечно є позитивним фактом.

Характеризуючи прагматику виконання видаткової частини бюджету можна зробити наступні висновки: майже скрізь наявне фактичне недовиконання видатків відповідно до уточненого плану; невиконання статей видатків, що мають найбільшу вагомість призводить до зниження рівня загального ступеню виконання; недостатність фінансових ресурсів для повного запланованого виконання видаткової частини; щорічне недостатнє фінансування призводить до заборгованості, що в свою чергу ще більше

погіршує фінансову сторону даного питання; потреба в покращенні процесу планування та рівня кваліфікованості працівників міської ради.

Розглядаючи світовий досвід використання програмно-цільового методу, з метою збільшення ефективності виконання бюджету міста виявили ряд переваг його застосування, серед яких забезпечення прозорості бюджетного процесу (чітке визначення завдань, на які буде витрачено бюджетні кошти); підвищення рівня контролю над результатами виконання бюджетних програм; можливість оцінювання діяльності учасників бюджетного процесу щодо досягнення поставлених цілей; чітке розуміння громадськістю, на що витрачено бюджетні кошти; можливість виключення програм, що дублюють одна одну; зміщення акцентів у бюджетному процесі з “управління бюджетними ресурсами (витратами)” на “управління результатами”; проведення оцінки діяльності учасників бюджетного процесу щодо досягнення цілей і завдань, аналіз причин неефективності їхньої роботи; чіткий розподіл відповідальності за реалізацію бюджетних програм між головним розпорядником коштів і безпосередніми виконавцями; підвищення якості розроблення бюджетної політики, ефективності розподілу й використання бюджетних коштів.

З метою вдосконалення організації виконання бюджетів містбуло запропоновано створити моніторингово-аналітичний відділ в місті Шепетівка та наведено економічну доцільність та позитивний ефект від його створення.

Також запропоновано ряд заходів із підвищення рівня кваліфікації працівників міської ради з метою збільшення ефективності їх роботи, що в синергії з наведеними вище пропозиціями сприятиме забезпеченню ефективності виконання бюджету міста.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Акперов, И. Г. Казначейская система исполнения бюджета в Российской Федерации : учеб. пособие. М.: Финансы и статистика, 2002. 352с.
2. Баб'юк І., ЧепельО. Основні аспекти формування спроможних територіальних громад / *Буковинський вісник*. URL <http://buk-visnyk.cv.ua/miscveve-samovryaduvannya/463/>.
3. Бондарук Т. Г. Місцеве самоврядування та його фінансове забезпечення в Україні: моногр. НАН України ; Ін-т екон. та прогнозув. К.: Експрес, 2009. 608 с.
4. Борденюк В. Муніципальна реформа: що, як і задля чого // *Віче*, 2016. №7. С. 63–79.
5. Брязкало А. Є. Теоретичні аспекти сутності місцевих бюджетів в Україні / *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*, 2016. Вип. 3. С. 244–248. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vchtei_2013_3_44.pdf.
6. Буковинський С. А. Зміцнення фінансової бази місцевого самоврядування як чинник економічного зростання / *Вісник НБУ*, 2007. №2. С. 9–15.
7. Булій Н. О. Особливості формування та використання коштів місцевих бюджетів України у контексті досвіду зарубіжних країн. URL:http://www.rusnauka.com/12_KPSN_2013/Economics/3_135831.doc.htm.
8. Бюджетная система России : учебник для вузов / под ред. Г. Б. Поляка. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 1999. 550 с.
9. Бюджетная система Российской Федерации / О. В. Врублевская и др.; под ред. О. В. Врублевской, М. В. Романовского. 3-е изд., испр. и перераб. М. : Юрайт-Издат, 2004. 838 с.

10. Бюджетне управління в обліку для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування» : курс лекцій / Укладачі: Н.І.Синькевич, Н.В.Кравчук. Тернопіль, ТНТУ, 2018. 152с.
11. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
12. Бюджетний кодекс України: Закон України від 1 січня 2020р. №2456-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/print1329896557051809>.
13. Бюджетний кодекс України: закон, засади, коментар / за ред. О. В. Турчинова і Ц. Г. Огня. К. : Парламентське вид-во, 2002. 320 с.
14. Бюджетний менеджмент. В. М. Федосов, В. М. Опарін, Л. І. Сафонова та ін.; за заг. ред. В. М. Федосова. К. : КНЕУ, 2004. 864 с.
15. Василик О. Д., Павлюк К. В. Бюджетна система України: підручник. К.: ЦНЛ, 2004. 544с.
16. Василик, О. Д. Державні фінанси України. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 608 с.
17. Вишняков С. В. Місцеві бюджети. *Фінанси України*. 2016. № 10. С. 11 – 16.
18. Габора Л. Ю. Проблеми реформування міжбюджетних відносин в Україні. *Інтелект-портал*. URL: [nauka.Zinet.infohttp://nauka.zinet.info/8/gabora.php](http://nauka.zinet.info/8/gabora.php).
19. Годин, А. М. Бюджет и бюджетная система Российской Федерации: учебное пособие. М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К°», 2002. 340 с.
20. Голинська О. Чи готова Україна до повного впровадження програмно-цільового методу формування та виконання бюджетів. *Казна України*. 2014. № 6 (33). С. 21–24.
21. Горшеніна В. М., Сидоренко О. О. Роль місцевих бюджетів в соціально - економічному розвитку регіонів. URL: http://www.rusnauka.com/8_NMIW_2012/Economics/3_104220.doc.htm.

22. Грицяк І. Місцеве самоврядування України в історії та сучасності. *Вісник УАДУ*. Ж. 2017. С 52–67.
23. Дем'янишин В. Г., Погріщук Г. Б. Бюджетний менеджмент : підручник. Тернопіль : Крок, 2015. 522 с.
24. Дем'янишин, В. Г. Виконання бюджетів: концептуалізація, проблеми та напрями удосконалення. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України* : зб. наук. пр. 2008. Вип. 4 (2). URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Aprer/2008_4_2/49.pdf.
25. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2017 року. Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 21 липня 2006 р. №1001 // *Офіційний вісник України*. 2006. №30. Ст. 2131. С. 36–78.
26. Євдокімова М. О. Місцеві фінанси: навч. посіб. ХНАУ ім. В. В. Докучаєва. Х., 2014. 343 с.
27. Жибер Т. В. Бюджетна термінологія як основа організації бюджетного процесу. *Фінанси, облік і аудит: зб. наук. праць*. К.: КНЕУ, 2004. Вип. 4. С. 79–85.
28. Загородній, А. Г., Вознюк Г. Л., Смовженко Т. С. Фінансовий словник. Львів : Центр Європи, 1997. 576 с.
29. Зайчикова В. В. Системи фінансового забезпечення місцевого самоврядування в європейських країнах: автореф. дис. ...канд. екон. наук: 08.04.01. Ірпінь, 2003. 16 с.
30. Зубенко В. В. Планування місцевих бюджетів на основі програмно-цільового методу : навч. посіб.; ІБСЕД, Проект “Зміцнення фінансової ініціативи (ЗМФІ-II) впровадження”. 5-те видання, випр. Та допов. К., 2015. 120 с.
31. Ицкович, Б. Ф. Контроль финансовых потоков государства органами казначейства : дис. ... канд. экон. наук : 08.00.10. Екатеринбург, 1999. 221 с.

32. Інноваційні практики: фінансовий менеджмент на місцевому рівні – підсумки 2014 року. В. В. Зубенко, І. В. Самчинська, Т. А. Шаповал та ін. ; ІБСЕД, Проект «Зміцнення фінансової ініціативи». К., 2015. 32 с.
33. Камінська Н. В. Місцеве самоврядування: теоретико-історичний і порівняльно-правовий аналіз: навч. посіб. К. : КНТ, 2016. 232 с. URL:http://pidruchniki.com/1584072021785/pravo/mistseve_samovryaduvannya.
34. Конституція України : прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. // *Відомості Верховної Ради України*, 1996. №30 (23 липня). Ст. 141.
35. Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2016 р. №333-р. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/333-2016-%20-%80>.
36. Корнієнко М. І. Державна влада і місцеве самоврядування: актуальні питання теорії і практики. *Українське право*, 1995. №1(2). С. 68–77.
37. Король, Е. А. О сущности понятий «бюджет», «исполнение бюджета» и «казначейское исполнение бюджета». URL: <http://bujet.ru/article/6318.php>.
38. Кравченко В.І. Місцеві фінанси України : навч. посібн. К.: Знання : КОО, 2013. 487 с.
39. Крохина, Ю. А. Финансовое право России: учебник для вузов. М.: Норма, 2004. 704 с.
40. Лондар С. Л., Тимошенко О. В. Фінанси : навчальний посібник. Вінниця : Нова книга, 2017. 384 с.
41. Луценко О. М. Децентралізація управління як форма покращення взаємозв'язку бізнесу і влади: фінансово-економічний аспект. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*, 2017. № 23. С. 158–162.
42. Микитюк І. Фінансова стійкість та безпека місцевого бюджету *Вісник КНТЕУ*, 2017. №1. с. 86–97.

43. Місцеві фінанси / за ред. О. П. Кириленко. К.: Знання, 2006. 677 с.
44. Місцеві фінанси : навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. К. : КНЕУ, 2002. 184 с.
45. Олійник О. Зарубіжний досвід наповнення дохідної частини місцевих бюджетів України. URL: <http://naub.oa.edu.ua/2017>.
46. Олійник О. С. Шляхи наповнення дохідної частини місцевих бюджетів України з врахуванням Європейського досвіду / Матеріали XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених та студентів «Проблеми та перспективи розвитку економіки в умовах ринку» (м. Острог, 4 березня 2017 року). Острог: вид-во Національного університету «Острозька академія», 2017. с. 141–142.
47. Опарін, В. М. Фінанси (загальна теорія) : навч. посібн. 2-ге вид., доп. і перероб. К. : КНЕУ, 2002. 240 с.
48. Пасічник Ю. В. Бюджетна система України : навч. посіб. / Ю. В. Пасічник. К. : Знання, 2008. 670 с.
49. Пасічник Ю. В. Бюджетна система України та зарубіжних країн: навч. посіб. К.: Знання-Прес, 2007. – 495 с.
50. Петленко Ю. В., Рожко О. Д. Місцеві фінанси: Опорний конспект лекцій. К. : Кондор, 2003. – 282 с. URL: <http://westudents.com.ua/glavy/99571-1-deynoteoretichnzasadi-viniknennya-mstsevogo-samovryaduvannya.html>.
51. Пігуль Н. Г., Боярко І. М., Люта О. В. Європейський досвід формування доходів місцевих бюджетів. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні наук.* 2012. №5 (192). Т. 2. С. 138–142.
52. Піхоцька О. М. Формування і розвиток системи місцевих податків і зборів в Україні: автореф. дис... канд. екон. наук: 08.04.01. Л., 2006. 20 с. URL: <http://disser.com.ua/contents/39213.html>.
53. Податкові системи країн світу та України. Облік і звітність: навч.- метод. посіб. / за заг. ред. Н. М. Ткаченко. К. : Алерта, 2006. 554 с.

54. Покатаєв П. С. Розвиток системи місцевого самоврядування в Україні «Формування ефективних механізмів господарювання в умовах сучасної економіки: теорія і практика»: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (22–23 листопада 2012 р.). Запоріжжя: КПУ, 2012. С. 559–561.

55. Покатаєв П. С., Покатаєва О. В. Роль місцевих податків та зборів у формуванні доходної частини місцевих бюджетів в Україні. *Право та державне управління : зб. наук. праць*. Запоріжжя, 2012. №2. С. 206–212.

56. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 року. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>.

57. Про схвалення Концепції застосування програмно-цільового методу в бюджетному процесі : розпорядження КМУ від 14 верес. 2002 р. № 538. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/308-2007-%D1%80>.

58. Про схвалення Концепції реформування місцевих бюджетів : розпорядження КМУ від 23 травня 2007 р. № 308. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/538-2002-%D1%80>.

59. Програмно-цільовий метод формування бюджету : навч. посіб. / З. В. Перун, О. І. Романюк, Н. Н. Товста, Л. П. Літвінцева. К. : Унісерв, 2009. 132с.

60. Седова М. Л. Некоторые вопросы организации бюджетов в Российской Федерации. *Бухгалтерский учет в бюджетных и некоммерческих организациях*. 2001. № 1. С. 7-10.

61. Сивульська Н. М. Вплив реформування бюджетної системи на доходи місцевих бюджетів України. *Економіка: теорія та практика*, 2013. № 2. С. 70 – 75.

62. Сивульська Н. М. Реформування системи доходів місцевих бюджетів: сучасний стан і перспективи. *Фінанси, облік і аудит*, 2014. Вип. 1. С. 112–127.

63. Сивульська, Н. М. Виконання місцевих бюджетів України : автореф. дис... канд. економ. наук : 08.04.01. К., 2004. 18 с.

64. Сидор, І. П. Виконання місцевих бюджетів в Україні: практика і проблематика. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування*. Рівне : НУВГП, 2009. Вип. 2 (46). С. 277-287.
65. Стефанік І. Б. Методологічні засади визначення ефективності витрачання бюджетних коштів. *Наукові праці НДФІ*. 2011. №3(15). С.93–99.
66. Стоян В. І. Казначейська система виконання бюджетів. / *Фінанси України*, 2012. №9. С. 56–60.
67. Сунцова О. О. Місцеві фінанси: навч. посібн. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 560 с.
68. Суриченко А. Є. Впорядкування міжбюджетних фінансових потоків. *Вчені записки : зб. наук. праць*. Вип. 12. К. : КНЕУ, 2010. С. 160–165
69. Ткач Ю. Ю. Підвищення ефективності формування доходів місцевих бюджетів. *Фінанси України*. 2011. №5. С. 83–86.
70. Федосов В. Бюджетний менеджмент: підручник. К.: КНЕУ, 2010. 864 с.
71. Федосов В.М.,ЮрійС. І. Бюджетна система : підручник. К.: ЦУЛ; Тернопіль : Екон. думка, 2012. – 871 с.
72. Финансово-кредитный энциклопедический словарь / под общ. ред. А. Г. Грязновой. М. : Финансы и статистика, 2004. 1168 с.
73. Финансы, денежное обращение и кредит: учебник / М. В. Романовский и др.; под ред. М. В. Романовского, О. В. Врублевской. М. : Юрайт-Издат, 2006. 543 с.
74. Фінанси : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни. 2-ге вид., перероб. і доп. / О. Р. Романенко, С. Я. Огородник, М. С. Зязюн, А. А. Славкова. К. : КНЕУ, 2003. 387 с.
75. Чугунов І. Я., СамошкінаО. А. Теоретико-методологічні засади удосконалення програмно-цільового методу планування видатків бюджету / *Фінанси України*, 2010. № 9. С. 37 – 44.
76. Чугунов І. Я. Теоретичні основи системи бюджетного регулювання: Підручник. К.: НДФІ, 2009. 259 с.

77. Шагжиева Т. С. Дискуссионные вопросы содержания понятия «исполнение бюджета». *Бухгалтерский учет в бюджетных и некоммерческих организациях*. 2001. № 18. С. 27-33.

78. Юрій С. І. Антологія бюджетного механізму. Тернопіль: «Економіка думки», 2007. 250 с.

79. Юрій С. І., БескидЙ. М., Дем'яншинВ. Г. Бюджетна система: Навчальний посібник. К.: НІОС, 2005. 400с.

80. Юрій С. І., Кириленко О. П. Місцеві бюджети: регіональні відомості. *Регіональна економіка*, 2015. №4. 104 с.

81. Юрій С.І., Стоян В.І., Мац М.Й. Казначейська система. Тернопіль: Карт-Бланш, 2002. 394 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Автор	Визначення
1	2

Юрій С.І., Стоян В.І., Мац М.Й. [81, с. 186]	Під виконанням бюджетів слід розуміти забезпечення своєчасного і повного надходження запланованих доходів у цілому й за кожним джерелом зокрема, а також своєчасного, повного і безперервного фінансування передбачених бюджетами заходів.
Сивульська Н.М. [63, с. 2]	Визначає систему виконання місцевих бюджетів як регламентовану нормативно-правовими актами діяльність, направлену на забезпечення отримання та витрачання бюджетних коштів у перманентному процесі зміни бюджетних циклів Автономної Республіки Крим, областей, міст, районів, сіл і селищ.
Крохина Ю.О. [39, с. 277]	Виконання бюджету означає повне та своєчасне надходження всіх передбачених по бюджету доходів і забезпечення фінансування всіх запланованих бюджетних видатків.
Годін О.М., Подпоріна І.В. [19, с. 168]	Виконання бюджету – процес отримання доходів і здійснення видатків, передбачених статтями затвердженого бюджету.
Акперов І.Г., Конопльова І.А., Головач С.П. [1, с. 27]	Виконання бюджету – це процес, який забезпечує повне та своєчасне надходження доходів у цілому й по кожному джерелу, а також фінансування організацій та установ у межах затверджених по бюджету сум протягом фінансового року.
Седова М.Л. [60, с. 7]	Виконання бюджету – центральна стадія бюджетного процесу, на якій відбувається реальне формування й використання фінансових ресурсів відповідних органів державної влади та місцевого самоврядування.
Грязнова А.Г. [15]	Виконання бюджету – завершальна стадія бюджетного процесу, на якій здійснюється формування й використання бюджетного фонду.
Король О.А. [37]	Виконання бюджету – це сукупність фінансово-грошових відносин при формуванні доходів і здійсненні видатків коштів державного фонду в межах бюджетних асигнувань, що виділяються на поточний фінансовий рік відповідно до фінансового плану держави.
Поляк Г.Б. [8, с. 77]	Виконання бюджету – це найважливіший етап бюджетного процесу, що включає дії з мобілізації та використання бюджетних коштів, у процесі виконання яких беруть участь органи виконавчої влади, фінансові й податкові органи, кредитні установи, юридичні та фізичні особи – платники податків до бюджету, одержувачі бюджетних коштів.

Продовження додатку А

1	2
Романовський М.В, Врублевська	Виконання бюджету – одна зі стадій бюджетного процесу, що передбачає забезпечення повного і своєчасного

О.В. [9 с. 666]	надходження всіх доходів бюджету, які були передбачені, та фінансування всіх бюджетних видатків, що було заплановано
Романенко О.Р., Огородник С.Я., Зязюн М.С., Славкова А.А. [74, с. 274]	Виконання бюджету – забезпечення повного і своєчасного надходження всіх передбачених у бюджеті доходів та спрямування коштів на фінансування видатків, включених до бюджету. Є основною стадією бюджетного процесу.
Федосов В.М., Опарін В.М., Сафонова Л.І. [16, с. 836] Завгородній А.Г., Вознюк Г.Л., Смовженко Т.С. [14, с. 89]	Виконання бюджету означає забезпечення повного й своєчасного надходження запланованих доходів, податків і платежів у всі ланки бюджетної системи та безперервне фінансування заходів, затверджених у бюджеті. Ця стадія бюджетного процесу включає заходи щодо виконання дохідної і видаткової частин кожного з бюджетів, що входять до складу зведеного.
Опарін В.М. [47, с. 136]	Виконання бюджету полягає у мобілізації запланованих доходів і фінансуванні передбачених видатків.
Кириленко О.П. [43, с. 599]	Виконання місцевого бюджету – забезпечення повної та своєчасної мобілізації надходжень місцевого бюджету як у цілому, так і за кожним із джерел, а також своєчасного, повного, безперервного та цільового фінансування передбачених ним програм і заходів.
Романовський М.В., Врублевська О.В. [73, с. 217]	Виконання бюджету – найважливіший етап бюджетного процесу, на якому реалізуються прогнози, плани, програми, що були намічені.
Василик О.Д., Павлюк К.В. [16, с. 476]	Система виконання бюджетів покликана здійснювати оперативне управління і контроль за формуванням доходів бюджету та їх цільовим використанням, за відповідністю доходів і видатків затвердженому бюджету.
Дем'янишин В.Г. [24, с. 3]	Виконання бюджету – організований процес мобілізації доходів бюджетів та здійснення видатків відповідно до закону про державний бюджет і рішень органів місцевого самоврядування про місцеві бюджети.
Іцкович Б.Ф. [31, с. 32; цит. за: 77, с. 28].	Під основним змістом виконання бюджету розуміє здійснення контролю за рухом фінансових потоків, за виконанням встановлених планових норм і завдань організаціями, що фінансуються з бюджету.

*Примітка: систематизовано автором

Додаток Б

Доходи загального фонду в період з 2014 року по 2018 рік включно

По факту, грн

Найменування джерела доходу	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
1	2	3	4	5	6
Податкові надходження	47 474 393,95	68 125 213,56	107 432 925,64	151 509 407,60	167 862 073,30
ПДФО	42 855 172,29	43 354 557,77	65 931 962,96	95 536 488,40	112 386 172,70
Податок на прибуток підприємств комунальної власності	42 306,00	21 959,42	25 619,00	72 571,00	58 809,00
Плата за користування лісовими ресурсами	2 819,50	4 348,25	10 123,50	39 778,00	111 948,80
Плата за користування надрами місцевого значення	40 469,23	1 214,94	-	-	-
Акцизний податок	-	9 565 172,66	18 676 111,69	17 963 261,90	19 187 701,80
Місцеві податки і збори, нараховані до 1 січня 2011 року	375,24	436,01	7 342,53	2 041,20	-
Місцеві податки і збори, в тому числі:	602 158,69	15 208 488,75	22 809 727,90	37 197 496,60	36 117 441,00
податок на майно	-	151 157,74	2 105 834,74	20 109 030,10	18 227 577,50
туристичний збір	-	8 497,86	7 345,04	9 055,00	9 456,20
єдиний податок	-	8 623 823,42	13 856 424,71	17 095 817,60	17 880 407,30
плата за землю	-	6 188 268,36	6 748 314,08	-	-
транспортний податок та інше	-	169 988,67	91 809,33	-16 406,10	-
Інші податкові надходження	26,69	66 752,70	-	697 770,50	-
Неподаткові надходження	781 775,61	3 318 845,94	6 058 367,05	8 989 320,00	6 173 912,60
Частина прибутку	8 111,00	28 356,00	11 898,00	22 974,00	21 786,40
Державне мито	29 838,86	1 295 746,73	767 562,66	178 634,50	191 496,80
Концесійні платежі	715 949,32	481 003,20	907 025,18	1 142 875,50	184 746,00
Адміністративні штрафи та інші санкції	5 180,00	6 997,62	4 290,00	62 191,00	36 937,00
Надходження коштів від реалізації безхозного майна	7 120,58	8 016,82	5 924,66	4 468,20	4 001,30
Плата за надання адміністративних послуг	-	1 396 249,02	1 992 728,55	2 959 959,60	3 604 543,20
Плата за розміщення тимчасово вільних коштів	-	-	2 084 471,30	4 440 412,30	1 361 117,00
Інші платежі	22 696,43	85 217,37	237 563,36	177 804,90	769 284,90
Разом доходів	48 263 290,14	71 452 076,32	113 497 217,35	160 498 727,50	174 218 503,78
Трансферти	106 283 963,98	150 819 315,90	237 077 460,25	304 037 024,30	256 974 293,62
Всього доходів загального фонду	154 547 254,12	222 271 392,22	350 574 677,60	464 535 751,80	431 192 797,40

Продовження додатку Б

Питома вага, %					
Найменування джерела доходу	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.

1	7	8	9	10	11
Податкові надходження	30,72	30,65	30,64	32,62	38,93
ПДФО	27,73	19,51	18,81	20,57	26,06
Податок на прибуток підприємств комунальної власності	0,03	0,01	0,01	0,02	0,01
Плата за користування лісовими ресурсами	0,00	0,00	0,00	0,01	0,03
Плата за користування надрами місцевого значення	0,03	0,00	-	-	-
Акцизний податок	0,00	4,30	5,33	3,87	4,45
Місцеві податки і збори, нараховані до 1 січня 2011 року	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Місцеві податки і збори, в тому числі:	0,39	6,84	6,51	8,01	8,38
податок на майно	0,00	0,07	0,60	4,33	4,23
туристичний збір	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
єдиний податок	0,00	3,88	3,95	3,68	4,15
плата за землю	0,00	2,78	1,92	-	-
транспортний податок та інше	0,00	0,08	0,03	- 0,00	-
Інші податкові надходження	0,00	0,03	-	0,15	-
Неподаткові надходження	0,51	1,49	1,73	1,94	1,43
Частина прибутку	0,01	0,01	0,00	0,00	0,01
Державне мито	0,02	0,58	0,22	0,04	0,04
Концесійні платежі	0,46	0,22	0,26	0,25	0,04
Адміністративні штрафи та інші санкції	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01
Надходження коштів від реалізації безхозного майна	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Плата за надання адміністративних послуг	0,00	0,63	0,57	0,64	0,84
Плата за розміщення тимчасово вільних коштів	0,00	-	0,59	0,96	0,32
Інші платежі	0,01	0,04	0,07	0,04	0,18
Разом доходів	31,23	32,15	32,37	34,55	40,40
Трансферти	68,77	67,85	67,63	65,45	59,60
Всього доходів загального фонду	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Продовження додатку Б

+/- до попереднього року, грн.					
Найменування джерела доходу	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.

1	12	13	14	15	16
Податкові надходження	-	20 650 819,61	39 307 712,08	44 076 481,96	16 352 665,70
ПДФО	-	499 385,48	22 577 405,19	29 604 525,44	16 849 684,30
Податок на прибуток підприємств комунальної власності	-	- 20 346,58	3 659,58	46 952,00	- 13 762,00
Плата за користування лісовими ресурсами	-	1 528,75	5 775,25	29 654,50	72 170,80
Плата за користування надрами місцевого значення	-	-39 254,29	- 1 214,94	-	-
Акцизний податок	-	9 565 172,66	9 110 939,03	- 712 849,79	1 224 439,90
Місцеві податки і збори, нараховані до 1 січня 2011 року	-	60,77	6 906,52	-5 301,33	-2 041,20
Місцеві податки і збори, в тому числі:	-	14 606 330,06	7 601 239,15	14 387 768,70	- 1 080 055,60
податок на майно	-	151 157,74	1 954 677,00	18 003 195,36	- 1 881 452,60
туристичний збір	-	8 497,86	- 1 152,82	1 709,96	401,20
єдиний податок	-	8 623 823,42	5 232 601,29	3 239 392,89	784 589,70
плата за землю	-	6 188 268,36	560 045,72	-6 748 314,08	-
транспортний податок та інше	-	169 988,67	- 78 179,34	- 108 215,43	16 406,10
Інші податкові надходження	-	66 726,01	-66 752,70	697 770,50	- 697 770,50
Неподаткові надходження	-	2 537 070,33	2 739 521,11	2 930 952,95	- 2 815 407,40
Частина прибутку	-	20 245,00	- 16 458,00	11 076,00	- 1 187,60
Державне мито	-	1 265 907,87	- 528 184,07	- 588 928,16	12 862,30
Концесійні платежі	-	- 234 946,12	426 021,98	235 850,32	- 958 129,50
Адміністративні штрафи та інші санкції	-	1 817,62	- 2 707,62	57 901,00	- 25 254,00
Надходження коштів від реалізації безхозного майна	-	896,24	- 2 092,16	- 1 456,46	- 466,90
Плата за надання адміністративних послуг	-	1 396 249,02	596 479,53	967 231,05	644 583,60
Плата за розміщення тимчасово вільних коштів	-	-	2 084 471,30	2 355 941,00	- 3 079 295,30
Інші платежі	-	62 520,94	152 345,99	59 758,46	591 480,00
Разом доходів	-	23 188 786,18	42 045 141,03	47 001 510,15	13 719 776,28
Трансферти	-	44 535 351,92	86 258 144,35	66 959 564,05	- 47 062 730,68
Всього доходів загального фонду	-	67 724 138,10	128 303 285,38	113 961 074,20	- 33 342 954,40

Продовження додатку Б

% до попереднього року, %

Найменування джерела доходу	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
1	17	18	19	20	21
Податкові надходження	-	143,50	157,70	141,03	110,79
ПДФО	-	101,17	152,08	144,90	117,64
Податок на прибуток підприємств комунальної власності	-	51,91	116,67	283,27	81,04
Плата за користування лісовими ресурсами	-	154,22	232,82	392,93	281,43
Плата за користування надрами місцевого значення	-	3,00	0,00	-	-
Акцизний податок	-	0,00	195,25	96,18	106,82
Місцеві податки і збори, нараховані до 1 січня 2011 року	-	116,19	1684,03	27,80	-
Місцеві податки і збори, в тому числі:	-	2525,66	149,98	163,08	97,10
податок на майно	-	0,00	1393,14	954,92	90,64
туристичний збір	-	0,00	86,43	123,28	104,43
єдиний податок	-	0,00	160,68	123,38	104,59
плата за землю	-	0,00	109,05	0,00	-
транспортний податок та інше	-	0,00	54,01	-17,87	-
Інші податкові надходження	-	250103,78	0,00	-	-
Неподаткові надходження	-	424,53	182,54	148,38	68,68
Частина прибутку	-	349,60	41,96	193,09	94,83
Державне мито	-	4342,48	59,24	23,27	107,20
Концесійні платежі	-	67,18	188,57	126,00	16,17
Адміністративні штрафи та інші санкції	-	135,09	61,31	1449,67	59,39
Надходження коштів від реалізації безхозного майна	-	112,59	73,90	75,42	89,55
Плата за надання адміністративних послуг	-	0,00	142,72	148,54	121,78
Плата за розміщення тимчасово вільних коштів	-	0,00	-	213,02	30,65
Інші платежі	-	375,47	278,77	74,85	432,66
Разом доходів	-	148,05	158,84	141,41	108,55
Трансферти	-	141,90	157,19	128,24	84,52
Всього доходів загального фонду	-	143,82	157,72	132,51	92,82

Продовження додатку Б

% виконання до уточненого плану, %					
Найменування джерела доходу	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
1	22	23	24	25	26
Податкові надходження	93,9	115,73	109	108	105,80
ПДФО	99,6	110,61	106,2	104,8	104,1
Податок на прибуток підприємств комунальної власності	423,06	73,2	102,5	146,7	75,4
Плата за користування лісовими ресурсами	141	434,83	241	133,9	164,9
Плата за користування надрами місцевого значення	40,5	14,5	0	-	-
Акцизний податок	-	154,26	113,9	105,1	98,1
Місцеві податки і збори, нараховані до 1 січня 2011 року	0	0	0	0	0
Місцеві податки і збори, в тому числі:	99,3	114	113,7	116,7	116,5
податок на майно	-	125,03	159	119,7	128,6
туристичний збір	-	172,69	214,9	95,3	124,4
єдиний податок	-	119,12	122	113,5	106,4
плата за землю	57,7	105,84	92,7	-	-
транспортний податок та інше	-	131,6	100	0	-
Інші податкові надходження	0	76,03	-	0	-
Неподаткові надходження	86,45	136,43	179,2	120,6	
Частина прибутку	270,4	354,45	79,3	459,5	69,4
Державне мито	207,2	138,02	66,3	135,8	117,5
Концесійні платежі	82,3	100	203,2	83,6	100
Адміністративні штрафи та інші санкції	74	137,21	66	164,5	233
Надходження коштів від реалізації безхозного майна	0	190,88	84,6	112,3	117,6
Плата за надання адміністративних послуг	-	143,72	117,5	112,4	110,2
Плата за розміщення тимчасово вільних коштів	-	-	0	140,9	158,3
Інші платежі	227	302,5	507,4	147,7	109,9
Разом доходів	93,8	116,56	111,4	108,7	106,2
Трансферти	98,5	99,64	100	97,7	99,7
Всього доходів загального фонду	96,99	104,5	103,3	101,2	102,2

*Примітка: систематизовано автором

Доходи спеціального фонду в період 2014-2018 роки

по факту, грн..					
Найменування джерела доходу	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
1	2	3	4	5	6
Власні надходження	4933140,74	8023839,54	9339301,69	7975172	8628519,6
Цільові фонди	101515,65	422522,3	889632,51	291340,1	5637766,2
Надходження екологічного характеру	82996,7	8592,12	80553,58	113128,8	135200,2
Бюджет розвитку	7741029,55	1927356,89	2571122,04	3918408,9	1069221,5
інше	6776291,55	0	0	0	0
кошти від відчуження майна	25,13	1201149	20,18	183348,7	380322,5
кошти від продажу земельної ділянки	964712,87	1807245,4	2571101,86	424938	688898,9
Інші надходження	276005,28	-5942,9	35000	0	0
Трансферти	14687321,8	559372,35	99600	3310122,2	3571130
Загалом	27 822 009,68	10 935 740,3	13 013 124,32	12 298 049,8	13 967 837,4
питома вага, %					
Найменування джерела доходу	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
1	7	8	9	10	11
Власні надходження	17,73	73,37	71,77	64,85	61,77
Цільові фонди	0,36	3,86	6,84	2,37	4,36
Надходження екологічного характеру	0,30	0,08	0,62	0,92	0,97
Бюджет розвитку	27,82	17,62	19,76	31,86	7,65
інше	24,36	0,00	0,00	0,00	0,00
кошти від відчуження майна	0,00	10,98	0,00	1,49	2,72
кошти від продажу земельної ділянки	3,47	16,53	19,76	3,46	4,93
Інші надходження	0,99	-0,05	0,27	0,00	0,00
Трансферти	52,79	5,12	0,77	26,92	25,57
Загалом	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Продовження додатку В

+/- до попереднього року, грн.					
Найменування джерела доходу	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
1	12	13	14	15	16
Власні надходження	-	3090698,8	1315462	-1364130	653347,6
Цільові фонди	-	321006,65	467110,2	-598292	5346426
Надходження екологічного характеру	-	-74404,58	71961,46	32575,22	22071,4
Бюджет розвитку	-	-5813672,66	643765,2	1347287	-2849187
інше	-	-6776291,55	0	0	0
кошти від відчуження майна	-	1201123,87	-1201129	183328,5	196973,8
кошти від продажу земельної ділянки	-	842532,53	763856,5	-2146164	263960,9
Інші надходження	-	-281948,18	40942,9	-35000	0
Трансферти	-	- 14127949,45	-459772	3210522	261007,8
Загалом	-	-16 886 269,38	2077384	-715075	1669788
% до попереднього року, %					
Найменування джерела доходу	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
1	17	18	19	20	21
Власні надходження	-	162,65	116,39	85,39	108,19
Цільові фонди	-	416,21	210,55	32,75	1935,12
Надходження екологічного характеру	-	10,35	937,53	140,44	119,51
Бюджет розвитку	-	24,90	133,40	152,40	27,29
інше	-	0,00	0,00	0,00	0,00
кошти від відчуження майна	-	4779741,35	0,00	908566,40	207,43
кошти від продажу земельної ділянки	-	187,34	142,27	16,53	162,12
Інші надходження	-	-2,15	-588,94	0,00	0,00
Трансферти	-	3,81	17,81	3323,42	107,89
Загалом	-	39,31	119,00	94,50	113,58

Продовження додатку В

% виконання до уточненого плану, %					
Найменування джерела доходу	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
1	22	23	24	25	26
Власні надходження	140,15	221,11	170,7	120,4	100,1
Цільові фонди	145	603,6	1270,9	133,1	391,5
Надходження екологічного характеру	94,9	0	0,0	137,3	201,8
Бюджет розвитку	79,2	181,86	107,8	111,8	130,1
інше	104,1	0	0	0	0
кошти від відчуження майна	0	100,01	0	0	107
кошти від продажу земельної ділянки	29,5	192,33	107,8	218,7	147,7
Інші надходження	70,8	0	0	0	0
Трансферти	98,2	100	100	100	100
Загалом	96,6	205,64	160,3	117,9	105,6

*Примітка: систематизовано автором

ДодатокГ

Видатки загального фонду в 2014-2018 роках

Видатки загального фонду в 2014					
Найменування джерела доходу	Виконано, грн	% виконання до уточненого бюджету	Вагомість, %		
1	2	3	4		
Заробітна плата	50379461,1	95,2	32,74		
Нарахування на оплату праці	17976633,77	95,9	11,68		
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	392132,68	63,2	0,25		
Медикаменти та перев'язувальні матеріали	35834,73	98,5	0,02		
Продукти харчування	4159855,15	99,7	2,70		
Оплата послуг(крім комунальних)	1060209,51	79,7	0,69		
Видатки на відрядження	246608,05	60,9	0,16		
Оплата комунальних послуг та енергоносієв	10787614,7	94,9	7,01		
Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм	175551,26	95,8	0,11		
Поточні трансферти	3810678,31	92,0	2,48		
інші виплати населенню	64818490,83	98,1	42,12		
Інші поточні видатки	31209,67	61,2	0,02		
Нерозподілені видатки	0	0	0,00		
В С Ь О Г О	153874279,7	96,1	100,00		
Видатки загального фонду в 2015 році,					
Найменування джерела доходу	Виконано, грн	% виконання до уточненого бюджету	Вагомість, %	2015-2014, грн	2015/2014 (%)
1	5	6	7	8	9
Заробітна плата	58185327,83	99,5	27,79	7805866,73	115,49
Нарахування на оплату праці	20589960,81	99,0	9,83	2613327,04	114,54
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	1423443,83	99,4	0,68	1031311,15	363,00
Медикаменти та перев'язувальні матеріали	64155,98	99,9	0,03	28321,25	179,03
Продукти харчування	4694089,49	98,2	2,24	534234,34	112,84
Оплата послуг(крім комунальних)	2778022,36	86,5	1,33	1717812,85	262,03
Видатки на відрядження	388402,76	95,5	0,19	141794,71	157,50
Оплата комунальних послуг та енергоносієв	15260210,83	93,1	7,29	4472596,13	141,46
Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм	751241,53	89,0	0,36	575690,27	427,93
Поточні трансферти	9334974,98	95,2	4,46	5524296,67	244,97
інші виплати населенню	95461060,46	99,9	45,59	30642569,63	147,27
Інші поточні видатки	512291,41	87,9	0,24	481081,74	1641,45
Нерозподілені видатки	0	0,0	0,00	0	0,00
В С Ь О Г О	209410182,3	98,5	100,00	55535902,54	136,09

Продовження додаткуГ

Видатки загального фонду в 2016 році					
Найменування джерела доходу	Виконано, грн	% виконання до уточненого бюджету	Вагомість, %	2016-2015, грн	2016/2015 (%)
1	10	11	12	13	14
Заробітна плата	75 564 715,02	99,9	23,69	17379387,19	129,87
Нарахування на оплату праці	16 329 228,25	99,8	5,12	-4260732,56	79,31
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	4 296 705,16	98,4	1,35	2873261,33	301,85
Медикаменти та перев'язувальні матеріали	111 675,66	100,0	0,04	47519,68	174,07
Продукти харчування	6 262 519,60	92,4	1,96	1568430,11	133,41
Оплата послуг(крім комунальних)	2 902 235,01	72,6	0,91	124212,65	104,47
Видатки на відрядження	291 378,76	97,4	0,09	-97024	75,02
Оплата комунальних послуг та енергоносієв	17 264 985,86	94,6	5,41	2004775,03	113,14
Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм	547 475,13	95,0	0,17	-203766,4	72,88
Поточні трансферти	36644382,51	99,99	11,49	27309407,53	392,55
інші виплати населенню	158707277,7	99,99	49,75	63246217,25	166,25
Інші поточні видатки	113 859,52	64,0	0,04	-398431,89	22,23
Нерозподілені видатки	0	0,0	0,00	0	0,00
В С Ь О Г О	319 036 438,19	98,5	100,00	109626255,9	152,35
Видатки загального фонду в 2017 році					
Найменування джерела доходу	Виконано, грн	% виконання до уточненого бюджету	Вагомість, %	2017-2016, грн	2017/2016 (%)
1	15	16	17	18	19
Заробітна плата	112 123 043,24	99,9	24,96	36558328,22	148,38
Нарахування на оплату праці	24 363 506,11	99,8	5,42	8034277,86	149,20
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	3 450 669,83	96,7	0,77	-846035,33	80,31
Медикаменти та перев'язувальні матеріали	124 291,81	100,0	0,03	12616,15	111,30
Продукти харчування	6 728 906,10	87,4	1,50	466386,5	107,45
Оплата послуг(крім комунальних)	11 478 791,81	94,7	2,56	8576556,8	395,52
Видатки на відрядження	578 127,56	98,9	0,13	286748,8	198,41
Оплата комунальних послуг та енергоносієв	18 088 598,74	87,5	4,03	823612,88	104,77
Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм	687 716,12	88,9	0,15	140240,99	125,62
Поточні трансферти	49897967,61	88,8	11,11	13253585,1	136,17
інші виплати населенню	221 475 768,22	99,6	49,31	62768490,51	139,55
Інші поточні видатки	180 824,14	80,6	0,04	66964,62	158,81
Нерозподілені видатки	0	0,0	0,00	0	0,00
В С Ь О Г О	449 178 211,29	97,4	100,00	130141773,1	140,79

Продовження додаткуГ

Видатки загального фонду в 2018 році, грн					
Найменування джерела доходу	Виконано, грн	% виконання до уточненого бюджету	Вагомість, %	2018-2017, грн	2018/2017 (%)
1	20	21	22	23	24
Заробітна плата	136 010 219,25	100,0	31,96	23887176,01	121,30
Нарахування на оплату праці	29 605 106,50	99,9	6,96	5241600,39	121,51
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	4 198 937,43	99,7	0,99	748267,6	121,68
Медикаменти та перев'язувальні матеріали	128 351,71	98,4	0,03	4059,9	103,27
Продукти харчування	8 225 095,61	99,8	1,93	1496189,51	122,24
Оплата послуг(крім комунальних)	8 272 292,31	99,6	1,94	-3206499,5	72,07
Видатки на відрядження	603 021,23	97,4	0,14	24893,67	104,31
Оплата комунальних послуг та енергоносієв	21 745 003,10	99,4	5,11	3656404,36	120,21
Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм	679 334,16	99,0	0,16	-8381,96	98,78
Поточні трансферти	18978324,82	99,87	4,46	-30919642,79	38,03
інші виплати населенню	196 174 983,76	99,6	46,10	-25300784,46	88,58
Інші поточні видатки	900 736,90	99,2	0,21	719912,76	498,13
Нерозподілені видатки	0	0,0	0,00	0	0,00
В С Ь О Г О	425 521 406,78	99,7	100,00	-23656804,51	94,73

*Примітка: систематизовано автором

Видатки спеціального фонду в 2014-2018 роках

Видатки спеціального фонду в 2014 році			
Найменування джерела доходу	Виконано, грн	% виконання до уточненого бюджету	Вагомість, %
1	2	3	4
Заробітна плата	587051,03	99,6	2,04
Нарахування на оплату праці	212860,97	99,6	0,74
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	1319727,58	854,03	4,58
Медикаменти та перев'язувальні матеріали	18983,86	1116,7	0,07
Продукти харчування	2095503,44	87,4	7,28
Оплата послуг (крім комунальних)	952319,76	81,2	3,31
Видатки на відрядження	9225,26	125,28	0,03
Оплата комунальних послуг та енергоносієв	108962,9	152,78	0,38
Дослідження і розробки, окремі заходи по реалізації державних програм	116693,60	34,7	0,41
Субсидіє та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	13437443,72	100	46,65
інші поточні видатки	13426,39	133,07	0,05
Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	410881,06	194,18	1,43
Капітальне будівництво (придбання) інших об'єктів	306749,19	77,5	1,06
Капітальний ремонт інших об'єктів	7633531,68	47,85	26,50
Реконструкція та реставрація інших об'єктів	-	0 (794790)	0,00
Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	1550000,00	96,3	5,38
Капітальні трансферти органам державного управління інших рівнів	30259,33	100	0,11
Усього	28803619,81	77,0	100,00

Продовження додаткуД

Видатки спеціального фонду в 2015 році					
Найменування джерела доходу	Виконано, грн	% виконання до уточненого бюджету	Вагомість, %	2015-2014, грн	2015/2014 (%)
1	5	6	7	8	9
Заробітна плата	618650,10	98,7	3,10	31599,07	105,38
Нарахування на оплату праці	226986,05	97,1	1,14	14125,08	106,64
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	1474894,41	92,0	7,39	155166,83	111,76
Медикаменти та перев'язувальні матеріали	21529,86	87,8	0,11	2546	113,41
Продукти харчування	3183212,67	93,7	15,94	1087709,23	151,91
Оплата послуг (крім комунальних)	955315,54	98,1	4,78	2995,78	100,31
Видатки на відрядження	11080,25	91,2	0,06	1854,99	120,11
Оплата комунальних послуг та енергоносієв	139944,25	89,86	0,70	30981,35	128,43
Дослідження і розробки, окремі заходи по реалізації державних програм	0	0	0,00	-116693,6	0,00
Субсидіє та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	559372,35	100,0	2,80	-12878071,37	4,16
інші поточні видатки	9402,71	83,9	0,05	-4023,68	70,03
Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	2129733,17	99,4	10,67	1718852,11	518,33
Капітальне будівництво (придбання) інших об'єктів	604941,68	99,98	3,03	298192,49	197,21
Капітальний ремонт інших об'єктів	7328658,36	93,61	36,70	-304873,32	96,01
Реконструкція та реставрація інших об'єктів	158338,92	88,7	0,79	158338,92	-
Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	2356047,00	98,4	11,80	806047	152,00
Капітальні трансферти органам державного управління інших рівнів	188696,89	99,3	0,95	158437,56	623,60
Усього	19966804,21	95,4	100,00	-8836815,6	69,32

Продовження додатку Д

Видатки спеціального фонду в 2016 році					
Найменування джерела доходу	Виконано, грн	% виконання до уточненого бюджету	Вагомість, %	2016-2015, грн	2016/2015 (%)
1	2	3	4	5	6
Заробітна плата	926999,31	99,0	4,00	308349,21	149,84
Нарахування на оплату праці	207677,70	98,5	0,90	-19308,35	91,49
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	1973281,67	91,4	8,53	498387,26	133,79
Медикаменти та перев'язувальні матеріали	6554,23	100,0	0,03	-14975,63	30,44
Продукти харчування	2931437,55	86,8	12,66	-251775,12	92,09
Оплата послуг (крім комунальних)	741380,87	81,5	3,20	-213934,67	77,61
Видатки на відрядження	13755,35	85,7	0,06	2675,1	124,14
Оплата комунальних послуг та енергоносієв	8526,21	63,07	0,04	-131418,04	6,09
Дослідження і розробки, окремі заходи по реалізації державних програм	0	0	0,00	0	-
Субсидіє та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	0	0	0,00	-559372,35	0,00
інші поточні видатки	20363,69	93,5	0,09	10960,98	216,57
Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	2104865,34	83,4	9,09	-24867,83	98,83
Капітальне будівництво (придбання) інших об'єктів	14878,32	3,47	0,06	-590063,36	2,46
Капітальний ремонт інших об'єктів	7972947,73	67,60	34,44	644289,37	108,79
Реконструкція та реставрація інших об'єктів	455679,62	82,6	1,97	297340,7	287,79
Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	3832096,00	65,3	16,56	1476049	162,65
Капітальні трансферти органам державного управління інших рівнів	1936487	96,72	8,37	1747790,11	1026,24
Усього	23146930,59	75,1	100,00	3180126,38	115,93

Продовження додаткуД

Видатки спеціального фонду в 2017 році

Найменування джерела доходу	Виконано, грн	% виконання до уточненого бюджету	Вагомість, %	2017-2016, грн	2017/2016 (%)
1	2	3	4	5	6
Заробітна плата	112 123 043,24	99,9	24,32	111196043,9	12095,27
Нарахування на оплату праці	24 363 506,11	99,8	5,28	24155828,41	11731,40
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	3 450 669,83	96,7	0,75	1477388,16	174,87
Медикаменти та перев'язувальні матеріали	124 291,81	100,0	0,03	117737,58	1896,36
Продукти харчування	6 728 906,10	87,4	1,46	3797468,55	229,54
Оплата послуг (крім комунальних)	11 478 791,81	94,7	2,49	10737410,94	1548,30
Видатки на відрядження	578 127,56	98,9	0,13	564372,21	4202,93
Оплата комунальних послуг та енергоносієв	18 088 598,74	87,5	3,92	18080072,53	212152,86
Дослідження і розробки, окремі заходи по реалізації державних програм	687 716,12	88,9	0,15	687716,12	-
Субсидіє та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	49897967,61	88,81	10,82	49897967,61	-
інші поточні видатки	180 824,14	80,6	0,04	160460,45	887,97
Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	0	0	0,00	-2104865,34	0,00
Капітальне будівництво (придбання) інших об'єктів	0	0	0,00	-14878,32	0,00
Капітальний ремонт інших об'єктів	0	0	0,00	-7972947,73	0,00
Реконструкція та реставрація інших об'єктів	0	0	0,00	-455679,62	0,00
Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	0	0	0,00	-3832096	0,00
Капітальні трансферти органам державного управління інших рівнів	38 436 869,97	99,9	8,34	36500382,97	1984,88
Усього	461076124,54	97,4	100,00	437929194	1991,95

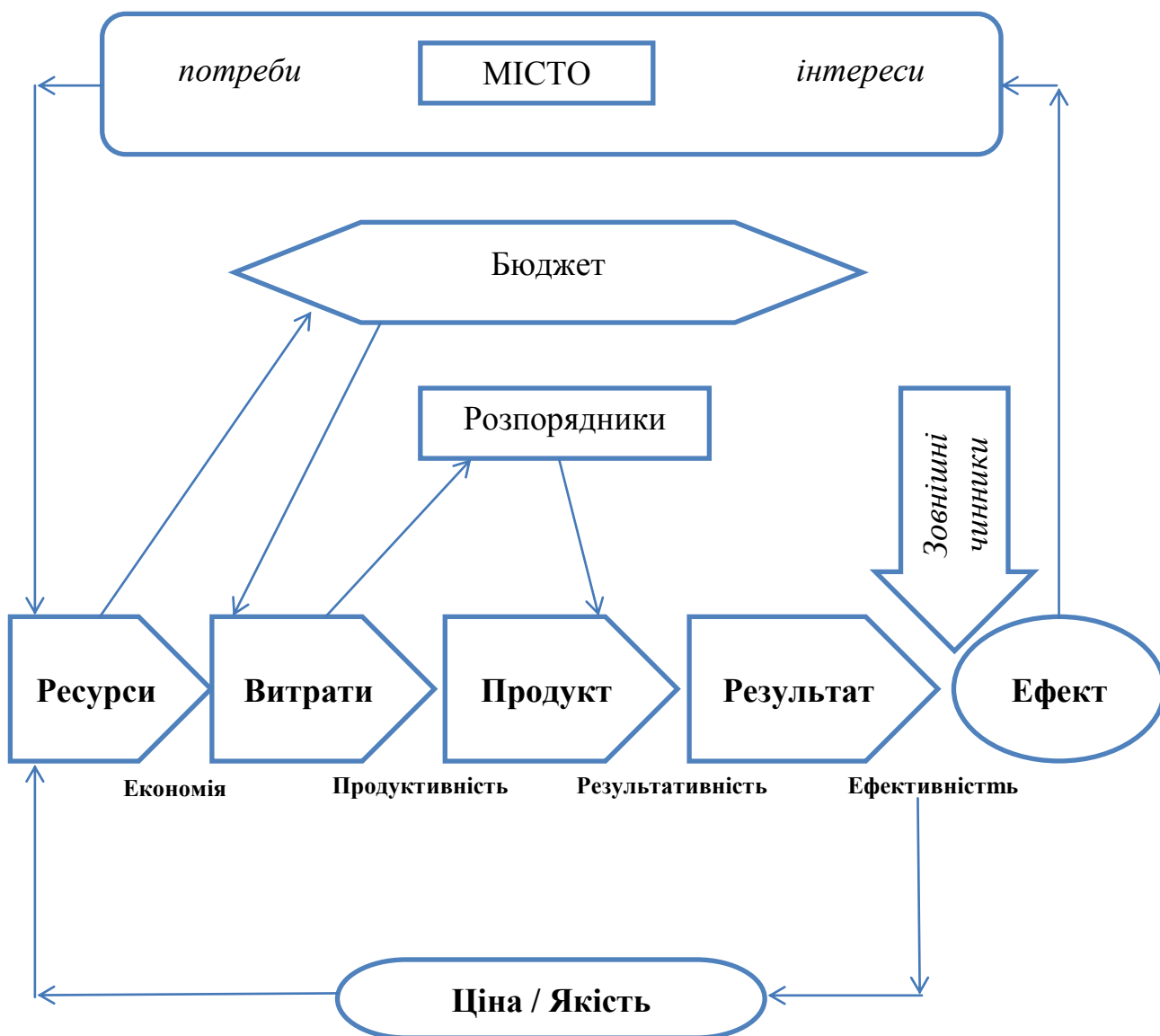
Продовження додаткуД

Видатки спеціального фонду в 2018 році

Найменування джерела доходу	Виконано, грн	% виконання до уточненого бюджету	Вагомість, %	2018-2017, грн	2018/2017 (%)
1	2	3	4	5	6
Заробітна плата	1 118 676,44	90,9	3,82	-111004366,8	1,00
Нарахування на оплату праці	231 406,91	88,2	0,79	-24132099,2	0,95
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	2 197 707,81	89,7	7,51	-1252962,02	63,69
Медикаменти та перев'язувальні матеріали	20 838,41	49,0	0,07	-103453,4	16,77
Продукти харчування	3 730 504,13	83,0	12,75	-2998401,97	55,44
Оплата послуг (крім комунальних)	312 634,39	63,6	1,07	-11166157,42	2,72
Видатки на відрядження	8 961,15	63,0	0,03	-569166,41	1,55
Оплата комунальних послуг та енергоносієв	245 783,55	93,2	0,84	-17842815,19	1,36
Дослідження і розробки, окремі заходи по реалізації державних програм	632770,07	96,45	2,16	-54946,05	92,01
Субсидіє та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	3 000 000,00	100,0	10,26	-46897967,61	6,01
інші поточні видатки	20 831,58	78,3	0,07	-159992,56	11,52
Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	3 925 386,97	96,5	13,42	3925386,97	-
Капітальне будівництво (придбання) інших об'єктів	8 206 116,69	93,0	28,05	8206116,69	-
Капітальний ремонт інших об'єктів	2 784 433,61	99,9	9,52	2784433,61	-
Реконструкція та реставрація інших об'єктів	285 301,73	100,0	0,98	285301,73	-
Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	2 343 057,00	99,9	8,01	2343057	-
Капітальні трансферти органам державного управління інших рівнів	188 668,00	72,9	0,64	-38248201,97	0,49
Усього	29 253 078,44	92,9	100,00	-431823046,1	6,34

*Примітка: систематизовано автором

ПЦМ для міста – сутність*

*Примітка: складено автором на основі [59]

АНОТАЦІЯ

Шекера О. В. Організація виконання бюджетів міст (на матеріалах Шепетівської міської ради). – наукова праця на правах рукопису.

Магістерська робота на здобуття освітнього ступеня магістр за спеціальністю 072 – Фінанси, банківська справа та страхування. – Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, Хмельницький, 2020.

В першому розділі магістерської роботи розглянуто теоретичні засади виконання бюджетів міст в контексті місцевих бюджетів. Коротко охарактеризовано наукові основи, правову базу та організаційні засади виконання бюджетів міст.

Другий розділ присвячено аналізу стану виконання бюджету міста Шепетівка у 2014-2018 роках. Охарактеризовано ступінь виконання дохідної та видаткової частин бюджету міста, виявлено їх тенденції та наявні проблеми.

У третьому розділі розглянуто світовий досвід застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі на місцевому рівні, як засіб підвищення ступеню ефективності виконання бюджетів міст та реалізації покладених на них державою функцій. Запропоновано шляхи вдосконалення виконання бюджету в місті Шепетівка.

Ключові слова: бюджет, виконання бюджету, доходи бюджету, видатки бюджету, програмно-цільовий метод.

ANNOTATION

Shekera OV Organization of City Budget Execution (based on the materials of Shepetivsk City Council). - scientific work on the rights of the manuscript.

Master's Degree Program for Master's Degree in Social Sciences 072 - Finance, Banking and Insurance. - Khmelnytsky University of Management and Law named after Leonid Yuzkov, Khmelnytsky, 2020.

The master's thesis deals with the theoretical principles of city budget execution. The scientific foundations, legal framework and organizational foundations of city budget execution are characterized.

The state of budget implementation of Shepetivka in 2014-2018 is analyzed.

The world experience of implementation of the program-targeted method of planning local budgets is analyzed. The ways of improving the budget execution efficiency in Shepetivka city are suggested.

Keywords: budget, budget execution, budget revenues, budget expenditures, targeting method.